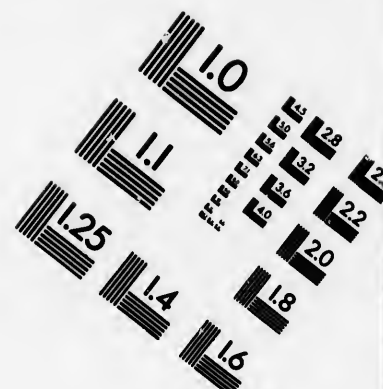
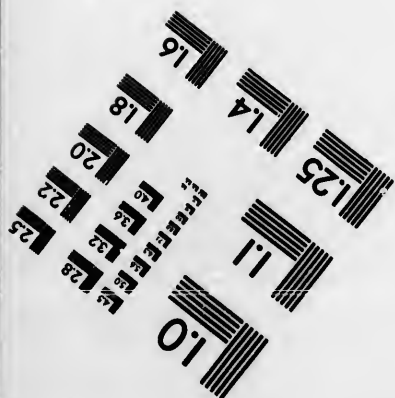

150mm

6"

APPLIED IMAGE, Inc
1653 East Main Street
Rochester, NY 14609 USA
Phone: 716/482-0300
Fax: 716/288-5989

© 1993, Applied Image, Inc., All Rights Reserved

**CIHM
Microfiche
Series
(Monographs)**

**ICMH
Collection de
microfiches
(monographies)**

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1994

Technical and Bibliographic Notes / Notes techniques et bibliographiques

The Institute has attempted to obtain the best original copy available for filming. Features of this copy which may be bibliographically unique, which may alter any of the images in the reproduction, or which may significantly change the usual method of filming, are checked below.

L'Institut a microfilmé le meilleur exemplaire qu'il lui a été possible de se procurer. Les détails de cet exemplaire qui sont peut-être uniques du point de vue bibliographique, qui peuvent modifier une image reproduite, ou qui peuvent exiger une modification dans la méthode normale de filmage sont indiqués ci-dessous.

- ☐ Coloured covers/
Couverture de couleur
- ☐ Covers damaged/
Couverture endommagée
- ☐ Covers restored and/or laminated/
Couverture restaurée et/ou pelliculée
- ☐ Cover title missing/
Le titre de couverture manque
- ☐ Coloured maps/
Cartes géographiques en couleur
- ☐ Coloured ink (i.e. other than blue or black)/
Encre de couleur (i.e. autre que bleue ou noire)
- ☐ Coloured plates and/or illustrations/
Planches et/ou illustrations en couleur
- ☐ Bound with other material/
Relié avec d'autres documents
- ☒ Tight binding may cause shadows or distortion along interior margin/
La reliure serrée peut causer de l'ombre ou de la distorsion le long de la marge intérieure
- ☐ Blank leaves added during restoration may appear within the text. Whenever possible, these have been omitted from filming/
Il se peut que certaines pages blanches ajoutées lors d'une restauration apparaissent dans le texte, mais, lorsque cela était possible, ces pages n'ont pas été filmées.

- ☐ Coloured pages/
Pages de couleur
- ☐ Pages damaged/
Pages endommagées
- ☐ Pages restored and/or laminated/
Pages restaurées et/ou pelliculées
- ☒ Pages discoloured, stained or foxed/
Pages décolorées, tachetées ou piquées
- ☐ Pages detached/
Pages détachées
- ☒ Showthrough/
Transparence
- ☒ Quality of print varies/
Qualité inégale de l'impression
- ☐ Continuous pagination/
Pagination continue
- ☐ Includes index(es)/
Comprend un (des) index

Title on header taken from:/
Le titre de l'en-tête provient:

- ☐ Title page of issue/
Page de titre de la livraison
- ☐ Caption of issue/
Titre de départ de la livraison
- ☐ Masthead/
Générique (périodiques) de la livraison

- ☒ Additional comments:/
Commentaires supplémentaires:

Pagination is as follows: [1-50], 1-93, [1-18] p. Page 93 is incorrectly numbered page 83.

This item is filmed at the reduction ratio checked below/
Ce document est filmé au taux de réduction indiqué ci-dessous.

10X	14X	18X	22X	26X	30X
☐	☐	☒	☐	☐	☐
12X	16X	20X	24X	28X	32X

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

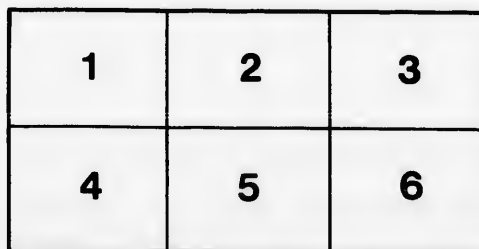
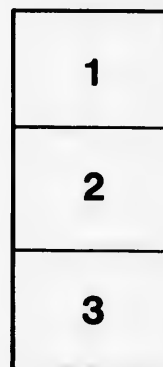
National Library of Canada

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▼ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Bibliothèque nationale du Canada

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▼ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

HISTORIA VINLAN- DIÆ ANTIQVÆ, OCTAVO

Partis Americæ Septentrionalis,

Nominis ratio recensetur,
cuius terræ ex dierum bru-
malium spatio expenditur, soli ferti-
litas & incolarum barbaries, per-
ægrinorum temporarius incolatus &
gesta, vicinarum terrarum no-
mina & facies

Antiquitatibus Islandicis in lucem
producta exponuntur

THORMODUM TORFÆUM

Rerum Norvegicarum Historiographum Regium.

H A V N I Æ.

Ex Typographæo Regiæ Majest. & Universit. 1705.

Impensis Authoris.

7960-

APPROBATIO.

Seculi nostri genius hic est: Re-
scientia extollimus, Veterum in-
curiosi. Hinc non tam venia,
quàm publicò applausu digni sunt,
qui cum Nobilissimo Authore Hi-
storiam non minus, quàm Geo-
graphiam Antiquam, à tenebris vin-
dicatam, luci reddunt. Hafn. d.
● Sept; Anno 1705.

P. VINDINGIUS.

ILLUSTRISSIMO ET EXCEL-
LENTISSIMO

EMHEROI,

DN. FRIDERICO
DE GABEL,

DN. DE BREGENTUED,
EQVITI AURATO

ORDINIS DANEBROGICI,
SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS
DAN. ET NORVEG.

CONSILIARIO INTIMO,
STATUS ET JUSTITIÆ,

VICE-PROREGI NORVEGIÆ,

PRÆFECTURÆ AGGERSHUSI-
ENSIS ET FERRÖENSIS

GUBERNATORI REGIO,

IL-

ILLUSTRISSE ET EXIMIE
CELLENTISSE
DOMINE,

Annus, qui hunc pro-
ximè præcessit, se-
culi hujus quartus, Patri-
in primis memorabilis, æ-mori-
ternis factis jam ubique exen-
consecratus est, cum Au-ment-
gustissimus horum regno-us po-
rum Monarcha, Rexque dinu-
hæreditarius, omnium no-festis
strum Dominus Clemen-pro-
tis-

ET EXIMIISSIMUS FRIDERICUS QUAR-
 TUS inter Illustrissimos No-
 bilissimosque magnos Mi-
 nistros, Tuâ quoque Ex-
 cellentiâ, Illustrissime Vi-
 ce-Prorex, comitatus, a pri-
 mis regni hujus, qui ab or-
 ne pto extenduntur, limitibus,
 flit, se Nidarosiam usque, Magni
 vartus, Patris gloriosissimæ me-
 rilis, æ moriæ Christiani Qvinti
 ubique exemplo perlustrare Cle-
 m Au-mentissimè dignatus, toti-
 regno-us populi, omniumque or-
 exque dinum effusissimis studiis,
 imno-festis acclamationibus, &
 emen-pro perpetua Majestatis
 tis- -213

suæ incolumitate, florissim
 que perenni, erectissimisq
 votis, ardentissimis precib
 bus, suppliciisque promic
 scuè exceptus est. Certe
 partes iduum mensis Julii
 sexti & quinti, interceper
 densque noctis in jubar
 conversa umbra, præter
 alia temporum momenta,
 tunc mihi auspicatissimè
 illuxerunt, cum in regio il
 lo transitu obscuram hanc
 & ignobilem villam sacræ
 Majestatis suæ reqviei Au
 gustus noster deligi passus
 est, ubi mitissimos placi
 dis-

, floridissimosque paternos avi-
 tissimosque vultus quasi redivi-
 s precivos, in Serenissima illa fa-
 promicie digna cum reveren-
 Certèia contemplari, exque
 sis Julii longo intervallo longè
 nterce peripicacius, quàm in quo-
 jubarvis nitido colore coruscant
 præterte speculo, recolligere li-
 menta, cuit. Cum autem eodem
 tissimè tempore Excellentia Tua
 regio il- de antiqva Gronlandia in-
 hanc vestiganda, commerciis
 sacræ que in freto Davisio insti-
 ei Au- tuendis, simul quæstionem
 passus moveret, ad priorem tan-
 placi- tum partem respondi, vi-
 dis- di (4 am-

amque totiens tritam, ut si
 scopo collineando minus de
 idoneam, improbavi: a land
 ptiores monstrare iustus, rem
 verendi regii Numinis præto I
 sentia præpeditus senten- tran
 tiam suspendi. Mane veticar
 ro posterioris diei Illu-terna
 striss: T: Excell: verbis, conf
 ut intanta celeritate pati- dum
 cissimis, exposui: quam Holla
 tantum aberat, ut repre-ve t
 henderet, ut etiam coram glia f
 proponere, mox etiam præse
 commendare, dignata sit, tracta
 quam non ita pridem per Exce
 epistolam Excell: Tuæ ingen
 fu-

tam, ut fusius explicavi; Præfatio-
 minus denique antiquæ Gron-
 avi: a Landiæ inferui. Postero-
 jus, rem autem partem de fre-
 nis præto Davio navibus lu-
 senten-ando exempla dome-
 ane vestica pluribus obvia ex-
 i. Illu-ternaque fatis enodant.
 verbis, constat enim illud jam du-
 ce pati-dum navigationibus ex-
 quam Hollandia, Arngrimo quo-
 repre-que teste, etiam ex An-
 coram-glia frequentari. Jam vero
 etiam præsentem de Vinlandia
 ta fit, tractatum, obsequii erga
 n per Excell: Tuam humillimi,
 .Tuæ ingenuæque venerationis
 fu-

affectus testem interpretat
temque indubitatum, de ves
mille offero. Cum enim tus
Tuae: Excell: totius Nor inter
vegia inspectio suprema post
que administratio, quam admi
& summa cura felicissimè totit
obis, commissa sit, curio nisse,
sius rimari soles inter alia, cum
quæ ad ejus emolumenta, ex
tum pertinent, quamcun mem
que gloriam gens hæc men
præteritis seculis sibi ad vel p
struxerit: quam etiam si porum
florētissima nostri orbis umg
regna affatim testentur, ad ter
ad cumulum tamen acce, pertin
-esse dit

terpretat laus apertarum percis-
 um, de ves suos colonicos primi-
 n enim tus. Novi quoque partium,
 us Nor inter quas hæc ipsa haud
 prema postrema. Fateor quidem
 quam admodum jejunam istius
 cissimè notitiam ad nos perve-
 curio fuisse, nam cum hic fera-
 er alia, rum ingens frequen-
 umen- tia, exuviarumque merces
 m cun- memorentur, species ta-
 hæc nen nulla, ut, nec avium
 bi ad- vel piscium varietas, ar-
 tiam si porum paucissima, herba-
 i orbis um genera nulla, aut alia
 entur, id terrarum descriptionem
 acce- pertinentia notentur. Sed
 dit cum

cū in ejus, qv̄i qv̄alem tus
eunqve historiam scribit, Tua
potestate non sit, mate qv̄id
nam sibi facundiorē de ipso
ligere, qv̄am acceperit, patr
Ipsa me Tua Excell. hoc scio
in defectu excusabit. Et favo
am enim novi Excellentis volu
animi Tui moderationem, nem
ue, si etiam hic aliquanto vero
inconsideratius peccatum pros
esset, benignam tamen &
imprudentiæ veniam in ipso
dulgeret. Cū autem larg
illud erratum meum non nu
sit, eādē, qv̄am haete
nus variis indicis exper
tus

valetudinis sum, benignitatis
 scribitur Tuæ fiducia hoc, quic-
 mate quid sit scripti, meque
 rem de ipso unà, Excell: Tuæ
 repent, patrocínio humillimè sub-
 ill. hoc scio, utrique gratiam,
 it. Et favorem, propensio-
 ellentis voluntatem, protectio-
 ionem, nemque imploro. Tuæ
 quanto verò Excell: ut singula
 catum prospera longè uberio-
 tamen re & coelo digna mensu-
 m in- ra ipse cœli Arbiter affatim
 autem largiatur, supplici mente, ma-
 nu, calamo, devotè exopto,
 n non
 haete-
 exper-
 tus

ILLUST: atq; EXCELL: NOM: T.

Cultor humillimus

T. TORFÆUS

Præ-

PRÆFATIO AD LECTOREM

Acondito reparatoque orbe
si sacram historiam excepe-
ris, ad præsens usque secu-
lum, nescio quid majoris
momenti literis proditum sit, quam
novi orbis inventio: cujus gloriam
licet sint, qui priscis Phœnicibus &
ab his prognatis Carthaginensibus
adscripserint, firmioribus tamen re-
stimoniis destituuntur, quam ut id
omnibus usquequaque persvadcant
quæ si vel maxime admittantur, non
tamen minorem laudem consecuti
sunt, qui eam tot inde seculis longâ
oblivione sepultam perpetuæ luci
restituerunt. Ingentem istam a-
dorem, vir cæteroquin satis nun-
quam laudatus, Christophorus Co-
lumbus Genuensis, qui Anno gra-
tiæ

Oportet hanc 1492 partem ejus aliquam de-
 M. S. I. text, omnium primus consecutus
 eque orbe tam diu visus est. Nec minorem
 m. excep- Americus Vesputius Florentinus, qui
 eque secu- quinto post anno auspiciis Emanue-
 l. majoris us Portugalliae Regis eam ingressus
 sit, quam est, imò etiam majorem reporta-
 gloriam vit. Sunt tamen, qui partium ejus in-
 ventionem prioribus seculis sibi arro-
 gant: Veneti np: fratres, Nicolaus
 & Antonius cognomento Zeni
 anno Christi 1380, ultimò Norve-
 giae Regis Haconis, in ordine nomi-
 nis, ut ille haberi voluit, sexti, re-
 vera septimi; & ante illos duobus
 seculis, Madochus filius Gvi-
 leth, Principis Valliae frater, qui cir-
 ca annum 1170 colonias in Cana-
 dam & Floridam eduxisse traditur.
 Ex praesenti autem opusculo mani-
 festum erit, neminem horum (et-
 am si ea, quae de Zenis traduntur,
 ve-

vera essent, de quibus infra,) aperta
 primitus Americae laudem sibi, ne
 posteritatem illis jure meritoque
 asserere potuisse: cum illam glori-
 am Gronlandi, Islandiae cives colo-
 nici, ipsique ex parte Islandi, utris-
 que, & Madocho quidem ante ses-
 qui, & quod excurrit, seculum, omni-
 um primi praeipuerint, atque adeo
 ut non modo detectae, raptumque
 etiam insellae, lateque tandem cele-
 bratae Vinlandiae, perque vicinam
 ei Albaniam, seu Magnam Irlandi-
 am, decantatae religionis Christia-
 nae (neque enim per alios id prius
 fieri poterat,) decus & laudem im-
 mortalem sibi pepererint. Inspice
 igitur, benevole Lector, bisformem
 hanc Vinlandiae descriptionem
 quam tibi in praesens, non qualem
 velim, sed qualem accepi & possum
 offero, utramque jejunam & ste-

fra,) aperta
 n sibi, ne
 meritoqve
 lam glori
 cives colo
 andi, utris
 ante fes
 um, omni
 tque adeo
 raptimqve
 dem cele
 c vicinam
 n Irlandi
 Christia
 s id priu
 udem im
 Inspice
 oiformen
 iptionem
 a qualem
 e possum
 n & ste
 ri

lem, nouissimam invicem omni ex
 arte consonam, magis ut præsens
 argumentum confirmem, situmqve
 erræ ex annotatis indiciis aliis inqvi
 endum relinqvam, & si quid ju
 s primigenia illa occupatione par
 um est, postea retexem, quam ut
 berem me, vel utraqve, tibi satis
 acturum. Priorem a principio ad
 ap: VIII Codex Flateyensis in hi
 storia Regis Olafi Triggvini, & ut
 apparet, alia etiam vetusta exempla
 exhibent, quam ex illorum ali
 vo mutuatus, regni Sveciæ Archi
 arius Clariss: Johannes Pering
 kiold, Historiæ Regum Septentrio
 naliæ Heimskringlæ a cap. CIV.
 ad cap: CXII interuisse videtur, cum
 in exemplaribus, quæ Snorrio Stur
 æo vulgo adscribuntur, Kringla
 puta aut Jofraskinna, quæ ex Biblio
 the

theatru cedis S. S. Trinitatis. Et quod
 quoniam pones meofum, non
 flentium. In primis multum ingratum
 -ivp m zills zicibni zistomiz xz gti
 -u Postiorem prioris seculi loci
 -bris antiquarius Bibrans de Skarumien
 -sa Islandus, ex antiquis monumentis Atlan
 -eis, sed maximam partem ex Hæc rudite
 -legis in (qre anno 1334 decessit) ban
 -confutatisimo. Originum: quæ in dis
 -landæ libro & variis posteriorum abalis
 -temporum traditionibus collocantur ben
 -In eo utriusque conveniunt, quod m. v. erant
 -fine primæ nativitate Salvatoris ne hec
 -millenarii, vel principio sequentiæ ab
 -seculi visa, mox etiam detecta fuit etiam
 -rit Vinlandia, atque ita de eo pro
 -minis dubitandi materia tollitur, di
 -fensus in cæteris tantum abest ut rebus
 -marrationis fundamenta evertat, utingat,
 -magis etiam confirmet: cum enim
 -convenient in principalibus, varie
 ta

nitatis. Et circa particularia, eaqve minu-
 ut, non ita facile monstrat, diversos hos
 scriptores nec in falsis tradendis
 nec se conspirasse, nec alterum
 socium. Verius Scripta compilasse. De tali ar-
 gumento Clariss: Olaus Rudbecki-
 mofumensis Atlant: fuit cap. I. paragr: 2do
 in hac rudite dilectis, ex quibus pauca ad-
 4 deos scribam, postquam enim præmisi-
 gium: quæstio dissertatione de abstrusa
 posteriorum abulis & anigmatibus implicata
 collectam scribendi ratione, hæc subicit.
 quod verum enimvero & alios repe-
 Salvatoris licet, quibus non tantum
 sequentis hæc abstrusa scribendi ratio, sed
 erecta sunt etiam clarissimis verbis omnia
 de eo proponens historia, maximè si
 collitur, de diversos scriptores in nonnullis
 in abest verbis ab invicem discrepare con-
 vertat, utingat, pro inani commento
 cum eniterit. Quid si talibus rem u-
 us, varie
 b2
 nam

„ nam eandemque diversis temporibus. Itaque
 „ ribus narrandi necessitas impeditur
 „ natur, an credimus eos semper ita in
 „ eodem ordine, totidemque veterior
 „ bis, necnon rerum quarumvis
 „ minutissimarum enumeratione offic
 „ pari ad unguem usuros esse? Merito exc
 „ nime; Profecto ne quidem intendun
 „ fese hoc modo quatuor Evangelii lon
 „ listæ consentiunt, utut in veritate
 „ tate & omnibus doctrinæ cælis, in
 „ stis capitibus admirandus sit eorum
 „ rum consensus. Libri quoque in
 „ Regum, & quos in Veteri Forder
 „ Paralipomenon vocant, & si tem
 „ porum eorundem acta notentur
 „ verbis tamen & rerum copia non
 „ nunquam ita discrepant, ut ad hi
 „ storiā plenè perfectèque tradend
 „ dam, alteri alteris mutuam quan
 „ doque operam præbere teneant
 „ tur

rris: temporis. Itaque ad veritatem eruendam, „
 fitas impoſſeſſerit ſane primaria rei ca- „
 eos ſempita indagare: in cæteris enim „
 mque vevior eſt ſcriptorum diſſenſus, „
 quarumviam ut veritati ſua luce radian- „
 umerationi officere debeat: id quod illu- „
 os eſſe? Meri exemplo adhuc uberius decla- „
 videm intendum veniet. Moſes diluvi- „
 or Evangelium longe accuratiſſime nobis „
 t in veritate hincavit, & occaſionem, cau- „
 rinae caldis, modos, temporis moras, „
 dus ſit eoſque: poſt illud ſuperſtites „
 ri quoque diligentiffime notavit, eadem „
 eri Forder poſtmodum res ſub fide traditio- „
 , & ſitemis ad ipſos quoque paganos e- „
 ta notent ſulgata eſt, verum & temporis „
 copianon ſinginitate, & ſubleſtâ nar- „
 it, ut adhiantum fide, multos magnos- „
 ve tradenve hiatus, nonnunquam etiam „
 am quan interpolationem, ut & mutatio- „
 e teneanem multam accepit. Deinde poſt- „
 tur

„ quam variorum de cataclysmis p
 „ relationes in medium protul
 „ hæc tandem addit. Quid? quo
 „ hæc ipsa penitus perpendere vo
 „ lenti jam illud, ut nemini ante
 „ cogitatum, ita fidem omnem suæ fide
 „ perans patefiet, inesse his Scrip
 „ ptorum inter se discordantibus, di
 „ narrationibus certissimum quodant, fa
 „ dam consensus ac etiam veritatibus co
 „ ipsius fundamentum, divina velut non
 „ providentia positum: nam ut eos e fide,
 „ qui rem eandem, iisdem planè ab omni
 „ verbis & eodem ordine ac ap
 „ paratu narrant, pro alienorum in quo
 „ laborum (unum excipe, qui re
 „ liquis tempore fuerit prior) com
 „ pilatoribus habemus; sic quo nus du
 „ que si Chaldæi, Scythæ, Græci &
 „ Egyptii, cum ipso Mose, vel
 „ alio diluvii scriptore verbis ac res
 re-

Ver
 res
 exi
 -18
 -18

cataclysmis prorsus consensissent, hanc
 in protulit, eadem censuram effugere non
 Quid? quod iam potuissent: ac tum quidem
 endere vobis non multorum, sed unius tota hac
 mini, ante stare videretur testimonio at-
 mnem fuisse fide. Verum quoties unam al-
 his Scribam rem, de qua inter se conveni-
 ordantibus, diversi diversa ratione expli-
 um quodam, facile apparet eandem a plu-
 n veritatibus conspectam aut perceptam,
 vina velut non aequae certa ab omni par-
 am ut eos e fide, nec etiam diligentia pari-
 om plane ab omnibus ad posteros propa-
 e ac appatam fuisse. Interim tamen id,
 lienorum in quo rei cardo vertitur, & plu-
 , qui reum testimonius confirmatum
 (com)manet, & nos quoque de se mi-
 fic quo nus dubitare sinit.

Græci &
 ose, vel
 erbis ac
 re-

Verum majore prologo, quam
 res exigit, diversitatem harum nar-
 64

❧ (o) ❧

rationem excuso, est enim ad rationem
modum exigua, & levi negotio
perpenditur.

I. Codex Flateyensis visas nec ad-
tas novas terras Biarnio Islando: in-
spectas Leifo, nominibusq; insigni-
tas tradit. Biornus de Skardsa, de
de Biarnio tacet, cætera confitetur.
levis est dissensus, an eas in reditu
e Norvegia Leifus adierit, an ex-
Gronlandia ad eas inspiciendas sol-
verit.

II. Cod: Flat: Thorvaldum Ei-
rici Ruffi filium, proximum ab eo
illās lustrasse, sagittā demum a Skræ-
lingis transfixum: Biornus ab uni-
pede minore verisimilitudine tra-
dit, inducit enim fabulosam unipe-
dum patriam.

III. Cod: Flat: Thorsteinum
ejus fratrem post ejus obitum navi-
ga-

enim ad rationem eò instituisse. Biornus
 vi negotiis eius obitum id factum statuit.
 Codici major debetur fides, pri-
 or enim exponit uxoris eius obitum,
 conditiones, & tandem quomodo
 Karlsefno nupserit.

IV. Cod. Flat: tertiam expedi-
 tionem in Vinlandiam duce Karl-
 sefno, (Thorsteinus enim eò non
 pervenerat) describit. Biornus enu-
 meratius omnia exsequitur: errat ta-
 men in eo, quod Thorvaldum inter
 socios ejus recenser, qui prius ca-
 us erat; nec magis fidem meretur,
 dum Marklandiæ & Hellulandiæ
 nomina imposuisse, aliis certè locis
 ledisse videtur.

V. Cod. Flat: quartam Vin-
 landiæ repetitionem solus exponit.
 Nam Biornus in Hauki libro non
 invenit, optime tamen consistit,

novissima esum erat, videturque
 Freidis Eirici Ruffi filia, utriusque in-
 terfuisse, posteriori effera feroci-
 ter saevisse, minutiones circum-
 stantias non excutiam, & non chim-
 tanti est, annone uno, aut altero
 discrepet inventio istarum terrarum,
 aut Eirici Ruffi vitæ exitus, & fi-
 milia. Quæ vero de situ Vinlan-
 diæ controversi possunt, in notis,
 quanta potuimus diligentia, discus-
 simus. In eo enim terrarum Ame-
 ricæ Septentrionalis ambitu, quæ-
 renda est, ubi ea vel proveniunt vel
 sibi consistunt, quæ hic describun-
 tur, terrarumque indoles his consen-
 tanea reperitur, an vero illa ratione
 cæli, cui Estotilandia ex vulgari
 opinione subieitur, ipsi compe-
 tant, valde dubito.

Non me, latet Bunonem, in no-

videturque
tione in-
ta feroci-
circum-
non chim
am altero
terrarum,
as, & li-
Vinlan-
in notis,
ia, discus-
um Ame-
tu quæ-
emunt vel
escribun-
s consen-
ratione
vulgari
compe-
in no-
tis

ad Philippum Cluverii introductionem in universalem Geographiam lib. VI. Cap. 12 negare, in illis America partibus (Canadam designabit) Estotilandiam existare, vel etiam in vicinis mari insulam Frislandiam unquam existisse; non modo suffragante Henrico Kippin-
Instit. Polit. lib. I. Cap. 20. p. m. 72. sed omnem iis situm abrogante
his verbis: Frislandia & Estotilandia nusquam gentium sunt, quicquid Ze-
ni Veneti in maritimo itinere nobis persuadere voluerint: Buno tamen
notis dicti operis, lib. III cap. XX. paragraph. 4. p. 209 a se diversus, tradit Gronlandiam per fretum Davis ab Estotilandia America separari. Mihi de nomine nulla lis est, cum Sanson d'Abbeville, recentioresque Geographi, Novam Ter-
ram

ram Laboratoris & Estotilandiam quod
 pro synonymis agnoscant, fratergente
 Hudzonis adjacentem; diversam insula
 tamen hanc esse ab illa, quam Zenarum
 describunt, vel inde suspicor, quod ille
 lam mille amplius miliaribus ad oceanum
 casum vergentem a Frislandia disjun-
 ctam perhibent: cum tamen Fris-
 landia sub gradu aequatoris 62 lon-
 gitud: circiter 342, Estotilandia lat. 58
 long. circiter 290 vulgo collo-
 cetur, longius igitur in Americam eos
 progressos oportet, ibique eam,
 quam describunt, Estotilandiam in-
 venisse; terram certe spatiosam,
 quippe Islandia paulo contractio-
 rem, sed fertilitate, utpote sub mi-
 tiore coelo, superiorem, ditissimi-
 mam, & omnibus rebus, etiam au-
 ro & variis metallis, abundantissi-
 mam, urbibus, arcibus, oppidis &
 splendidis aedificiis conspicuam,
 quod

Estotilandiam quod nescio an in barbaras illas
cant, fretogentes istis seculis quadren. Accedit
diversam insulae Drogii, & vastissimarum cer-
quam Zenitarum, indu in austrum africanum
or, quod illic projectarum, quæ alterius or-
ibus ad oc- is speciem repræsentent, evulgata
idia disjun- descriptio; quæ opinionem sugge-
men Fris- runt, eos in Americæ septentriona-
is 62 lon- lis partes fuisse delatos. Eos autem,
landia lat- qui posteriori tempore extrema so-
go collo- ptentrionalis Americæ detexerunt,
ricam eos per- suasos eandem illam Estotilan-
que eam, diam, quam illi decantant, assecutos
ndiam in- fuisse, in nomine, situ licet diverso,
patiosam, acquievissse: certè lemborum fabri-
ntractio- ca, barbaris istis gentibus (Skrælin-
sub mi- gis) familiaris, hoc ipso scripto ad
dititissi- lineam expressa, isto seculo tam re-
tiam au- motis gentibus forte prorsus igno-
dantissi- ta, etiam mihi persvaderet, istos
opidis & fratres in illum delatos oceanum,
picuam, partem, aliquam Americæ attigisse,
quod
si

si certus essem monumentum istud
 hoc prius typis describam fuisse
 quam gentium istarum nobilia latius
 us sparsa, in posteribus uberioribus
 comminiscendi materiam mentione
 dique facultatem praeberet. Jam veniente
 tō qd crassa crudaqve figmenta fallaciu
 bularumqve portenta, quibus repleta spi
 tum est, totum illud sub tantorum ga
 virorum nomine, ad authoritatem gl
 conciliandam, posteroribus temporib
 poribus confectum existimo, gnarus opes
 ut alios reticeam, effronis Blevke sum
 manae, muscaeque impudentiori vestig
 Martinerianae audaciae, eorum u
 terqve itineraria sua in Islandiam & re
 Gronlandiam (& hic posterior glo
 riosissima memoria Regis FRIDE
 RICHI TERTII tempore, eo se pro
 fectum nugatur, cum tamen nesci
 am, an alter Islandiam, neuter cei
 te Gronlandiam unquam viderit)

stupen-

mentum in stupenda temeritate, quibus exgu-
 ram fuisse, et quoniam, apudque multos, & hic
 nobiscum latineque posterior apud Clariss. Ola-
 uberiores, et Rudbeckium, fidem & auctori-
 tatem non habent. haud exiguum merum. Por-
 ro, Jam verito simile est, urbem insulae Fris-
 landiae, sicut prius, tanta piscium
 repleta copia abundanti existisse, ut Bel-
 lantorum, & pariter ac Britanni, nec non An-
 thoritatem, Scoti, Norvegi & Danes copiose
 rebus petterent, & insulam ex his ingentes
 no, gnarus opes cumularent: nihil tamen in ha-
 tus Blevke sum gentium annalibus de his, & ne-
 uidentibus vestigium de ipsa Frislandia & com-
 vorum u mercis cum incolis usquam exsta-
 andiam & re: n. Norvegis quidem aut Islan-
 terior glo, dis, qui in illorum terra & aulis
 s. FRIDE frequentes bellis etiam adhibeban-
 co se pro tur, alii commercia exercebant, con-
 nen nosc stare, in ditione unquam fuisse Fris-
 euter cel landiam, sibi que vi a Zichinno ere-
 viderit) ptam, nec unquam (quod tamen
 stupen- regi-

regibus insolens) non dicam recu-
 peratam, sed ne quaesitam quidem
 alit ad obsequii reductionem tenta-
 tam. Regetis, mentionem eius
 pud Geographos celebrari: Johan-
 nes enim Laurentius An- in suis Cry-
 Fabrica del mondo tradit, eam su-
 tempore piscibus admodum opu-
 lentam fuisse, eoqve nomine a Sco-
 tis & Britannis commercis frequen-
 tatam; relatumqve sibi à Jona Bri-
 tanno, Jacobi Cartherii, qui primus
 Novam Franciam Anno 1534. in-
 venit, propinquo, qui eam ipse in-
 gressus sit, quod cives illius per-
 quam humani ergaque exteros be-
 nefici sint, id quod Johannes Bote-
 rus confirmet. Johannes Antoni-
 us Maginus insuper testatur, quod
 suo tempore Angli magna insula-
 norum lucro commercia exerceant,
 ipsamqve insulam Vest-England, seu

icam recuſcentalem Angliam nuncupent
 m quidem eminit & eius Orteliuſ pag. 90.
 nem ſententiuſ pag. 56. Johannes Miritiuſ in
 ſui opusculo Geographico Anno 1590.
 ri: Johanſito, cujuſ verba Arngrimuſ Jo-
 uiaſ in ſuaſ Crymogææ lib. III. pag. m. 190.
 ſ cam ſuaducit ſuamq; ſententiã de ſin-
 lum opululſ ſubjicit. Mercator autem &
 une à Scoſondiuſ ulteriuſ progreſſi, urbeſ
 ſ frequenſ Frilandiaſ propriuſ nominibuſ ex-
 Jona Brimunt. 1. Metropolin, inſulaſ
 vi primuſ cognominem. 2. Sorand. 3. Oci-
 1534. in ar. 4. Sanæſtol. 5. Crodme. 6.
 m ipſe in offaiſ. 7. Campo. 8. Rane. 9.
 illiuſ perſondendon. 10. Rovea. 11. Ande-
 teroſ beſort. 12. Cabaru. Parvæ quoq;e
 neſ Boteſulaſ circa Frilandiam recenſen-
 Antoni ur. 1. Iloſo. 2. Jedeve. 3. Venai.
 ur, quod Monaco. 5. Spirige. 6. Streme.
 a inſulaſ Ibini. 8. Duime. 9. Porlanda.
 xerceant. Hæc quin doctiſſimi viri, Buno &
 gland ſeu
 C
 Kip-
 occi-

Kippingus legerint nullus dubito
 non tamen permoveri poterant, nullum
 ullum iis pretium statuerint: nec
 recentiores Geographi ut illis le
 cum in suis descriptionibus conc
 derent. Ego certe qui rerum Nor
 vegicarum historiam ex fide dignis
 documentis undique collegi, nullam a
 quam hujus Frislandiæ mentionem ad
 inveni, inficior itaque eam Norvegiæ
 gis unquam fuisse subiectam, atque
 fabulas igitur referendum est, quod illi
 de bello Zichinni cum Norvegiis
 ibi traditur. Nec magis quod
 Islandia & adsitis insulis scripsit, fili
 consistit, omnium enim seculorum
 experientiæ repugnat, de quibus in
 spici poterit Arngrimus Jonas Sp
 cimine Islandiæ part. 2. memb. 2. p. 140.
 pag. m. 140. & seqq. ut & Theod. Berni
 rus Thorlacius Dissert. de Islandia
 quæ

illis dubitandum de dilectori, satisfaciendum
 poterant, et his itaque rebus que de Gronlan-
 derint: non absurda scriptor ille prodidit,
 ut illis leuatis Benilviri istarum rerum
 libus concinnissime descriptione longe alle-
 rerum Non ut & alius, puta de Grislandia
 & fide digna Islandia & Icaria istarumque ter-
 collegi, nuncum ignoto nec unquam detecto
 mentionem adiecit, gloriam inventæ pri-
 tam Norveum Vinlandia, Gronlandis, Islan-
 ectam, atque Norvegorum saboli propri-
 n est, quod illibatamque relinquimus: nec
 Norvegiæ tantum, sed etiam promul-
 is quod etiam inter istas gentes Christianæ
 scripsit, filii gloriæ laudem adstruimus. Ari-
 seculorum enim Maris filius Islandus in Ir-
 quibus in diem magnam non procul a
 Jonas Spelandia (quàm alias Albaniam
 memb. quæ Hvitra manna land vocant ab
 Theodobernia seu Islandia sex dierum
 e Islandia navigatione, occidentem versus di-

determinatam, teste libo Originu
 Islandiae part, 2. cap. 10. pag. 16
 quae distantia haud multum a P
 lppi Cluverii rationibus differt, q
 spatium illud Canadam usque ad
 miliaribus lib. VI. cap. XI. pag. 419.
 metitur, tempore pulsi
 Christianis ibi sacris initiatus dis
 loco traditur, id vero ante annu
 Christi 1000. introductamque
 Islandiam Christianam religionem
 factum oportet, erat enim U
 Skjalgi, ejus qui primus Reykianen
 am occupavit, pronepos, cumq
 nec illo tempore Gronlandia, n
 dum ista magna Islandia Christi
 nis sacris imbuta fuerit, necesse o
 dum ille ibi detentus erat, (detin
 batur autem quoad vixit,) pro
 mulgata ibi fuisse sacra mysteria
 quorum is tunc particeps figha

Originus sacro factum conuicio per Ionem,
 pag. 16. nam, sive Johannem, Episcopum
 Placenum, qui, sedens ad cathe-
 dram Scholasticam, Iohanne prae-
 sentis totius Islandiae praesule, inter
 XI. pag. nimum 106. & 108. eo venit, inde
 state pulsi Vinlandiam profectus. Euangeli-
 zatus discipulis praedicasse multosque Christo
 ante annu- crans, tandem supplicio affectus
 tamque uicariisqve prohibetur, de quo cap.
 religionis. Vinlandiae XVI. Hic itaque
 enim. Ubi non solum Vinlandia, quae
 Reykianae, ab ipso Adamo Bromensi scri-
 s, cumque celebrari mouit, sed etiam hinc
 landia, et in magna Hibernia innotuit. Et
 a Christiano narratio de hoc Archo, iam
 necesse est, ex relatione Orcu-
 t, (deinde de Comitis Thorfinni, qui anno
 exit,) prope decessit, ab Islandis excepta,
 mysteria, quae publicata, in qua literas reli-
 ps fidei, et illius facili coniectura
 tim C3 est;

est; plures etiam Christianos ex
 Berna, de aliunde, ad propaga-
 dam religionem à prima terrarum
 illarum nobilitate concessisse. Et
 Id Islandi de Gronlandia ignorantes
 Id tamen his notatum est, Ericum
 deinde primum Gronlandiam anti-
 quem seculo posteriori, anno quin-
 tum 1121. Vinlandiam, ut ante
 his celebrari, quassivisse, (quorum
 to alio tunc, quam ut Christo-
 dum operaretur.) involuisse ve-
 lionem, cum in ista inquisitione
 illis. Sed longe ante cum Blor-
 Breidvickensem, in hietem, si-
 in Vinlandiam, certe tamen in
 quam Americæ septentrionalis
 tem pervenisse, auxilioque de
 pitate popularem suum Gonn-
 Gudleif filium, cum universis
 reiecit nautica præfati vici

hanc ex hinc eripuisse dicto cap. indicatur
 d. propugn. Et sunt illi quos Sanson d'Ab-
 ville in descriptione Virginiae
 ag. 14. Gasconem quendam per
 Gascones intellexisse, nobis sugge-
 rit. scribit enim cum sibi confir-
 masse, se probaturum Gascones
 Nova Francia fuisse annis qua-
 ringentis vel quingentis antequam
 Jaro de Lerg. aut Johannes Verab-
 ands eo pervenerunt, pervenerunt
 item prior anno 1518. posterior
 1542. quod tempus cum ex am-
 um conveniat, cum seculo, quo
 primum terrae istae detectae sunt,
 magnam scriptis nostris authorita-
 tem confert: ut nihil dicam de par-
 te Novae Franciae, quae ad mare ac-
 cedit. Norumberga, ab urbe cog-
 nomine, ut placet Cluverio ita di-
 sta, quam Buno in notis ad cun-

dem locum, quasi Norvegiam, et
 coloniam in Norvegia eo deductam
 interpretatur. Planum est per
 Christophori Columbi tempora
 nullam Novae Franciae partem
 Norvegis infessam, nomen for
 terrae praeclis temporibus ab his
 dictum remansit. An vero urbs
 illa ante Gallorum adventum, co
 nstituta fuerit, mihi nondum liqve
 scet. Si illis prior excitata est, o
 nem a gente astruere videtur,
 posterior, a territorio in quo
 est, illud vero ex veteribus coloni
 Ex his cum abunde demonstratu
 sit, illam partem Americae, prae
 quod ante Christianae millennarii
 excedit, seculo, late per septentrio
 nem occidentemque celeberrimam
 etiam, quo facta, succedentibus
 illis usque ad Columbi tempora, tan
 crassa

rvegiam, i crassa caliginemersa delituerit, me
 to deducta, quoque later: illam penitus exblo-
 m est peaturum, experientissimum Nord-
 bi temporannorum Principem, ut tradit
 eia parte damus, Bremenfis, Haraldum
 ormen for strenuum, five Imperiosum, in gla-
 us ab iis, nalem Gronlandia oceanum, con-
 vero urbs, restate abruptum, irrita redisse,
 ntum, com, plus relatione colligo, qui si quis
 lum hove, idola, doloresque accuratus inspe-
 ra est, on, sisset, procul dubio composuerat
 videtur, si Danis lite unctiorem praedam eam
 in quo, five innoxiam, & periculi forte ex-
 bus coloni, stem, sibi comparasset, opesque
 monstratu, e potentiam toti septentrioni for-
 ta, prand, midabilem; sed diuturno implici-
 tibus, bello tanta ignotaque re, non
 septentrio, vacabat. Ad illam, quoque par-
 tebre, temque ejus Vinlandiam, seculi ter-
 tibus, anno 88, missum ab Eirico ejus
 hora, tan, hominis secundo Norvegia Rege

cognomento Prestahatara, (Gra-
 uumque verterent) inquirendar
 Rolfum quendam, adque istam
 vigationem suppetias ab Island
 anno sequente exactas, Arngrimus
 Ceynlog. lib. III. pag. III. 119.
 seqq. Consecrat, duobus tantum
 culis, ante detectam a Columbe
 australis Americae partem. Nih
 itaque absurdi habet quod de Ma
 docho ad annum 1170. suppetias re
 tulimus: nam plures gentes ho
 temporum tractu colonias eo in
 fuisse vero consentaneum est: ne
 scio quomodo Thorfinno Oze
 densium Comiti, rerum etiam in
 narum (ut in Ario apparet) no
 titia, ex istis terris secus oblige
 Ex adverso si his seculis de terra
 enim agimus sub Erico Secundo
 Norvege Rege) fama harum po

am, (Gra
nqvirendan
ve istam n
ab Island
Arngrime
m. 119. de
tantum
Columb
m. 121. Nih
od de Ma
superius re
gentes
is co m
il est
mo Otea
etiam m
parer) ne
obligat
de terro
Secunde
artum pe
ren

emnavit, p[ro]modocilla Henricum
Septimum Anglie Regem, omne
que ejus legatos Veneribus exinde
seculis, p[ro]vincie p[ro]latu. Cont
et enim Columbum p[ro]p[ri]e, cos
illa sua p[ro]p[ri]e, Riqui suam op
am obtulit, quoniam is minime ab
misset, suorum temporumq[ue] pri
orum circa hanc materiam cogniti
onem habuisset. Milu p[ro]svasum est,
omnes peregrinos a barbaris istis vpl
interfectos vel expugnatos, residu
esque usum navium degressu p[ro]b
abitos, sed q[ui] deinde accesserunt,
pariter mactatos, hancq[ue] ob cau
sam memoriam terrarum istarum
gentiumq[ue] subito intercidisse, a
pud ipsos caput Islandos conse
crantur. Grandandos ecce & Islan
dos v[er]o eorum de numeris v[er]i
ni, solo totus v[er]o p[ro]p[ri]e abito, eos

fuisse hinc ad natum perpetuus factor, & se
 nitos, quæ præterea inter eos concurrunt
 lam Gronæo arantius, quantumvis monti
 aram Ivaus & intercedentibus desertis im
 ginum, quæ sedirus, omnino, feras præsertim
 gentes, hinc sequentibus, invius, quem et
 as sed pe am firatâ glacie freta sinusque con
 umodum duo gelu & crustati pontis instar
 ne ex utro perbent: nec infinita inter gentes
 der natu upote contractionibus gradibus
 dum simi diveritas, distantia, intercedenti
 ber facibus quoque ad Svalbardum genti
 tu quibus, interfuncta, testante Gron
 s ferarum landiæ nostræ cap. V. in fine
 rant, ad Adstruunt, præter hæc, originem,
 omni hinc animalia utrisque communia, ab
 nlos, cul importatis in Gronlandiam, bobus
 hinc bife puta & equis, diversa; quæ Ame
 ique, & rica, ante Hispanorum accessum
 ande qu ignoravit, ad quorum etiam boæ
 efca, in tus & hinnitis incolæ horruerunt,
 de -on Samo-

Samogedatum itaque scholes barbari illi videntur, tandem, siue nota hactenus terrestri via, in extrema America, siue navigiis suis (quibus à mari nullum periculum) à se ipsis adinuentis delati. Nec tamen protinus cæteras Americæ partes ab illis excultas, gentesque ab horum natura moribusque discrepantes, ab his prognatas existimemus, quarum varietas originem quoque variat, de quibus utpote extra scopum; nihil nobis disputandum. Quod si quis idem de ultimo libri huius capite, quod prodigia Frodarensia persequitur, iudicium ferat, sciat nos occasione quam ibi memoravimus eò fuisse provectoros, ut varietate quadam, fessos legentium animos recrearemus, quibus quisque pro suo ingenio, pretium, no-

pholes bar
am, five ag
via, in ex
zigiolis suis
periculum
lati. Nec
America
ntesque ab
ve discre
existimem,
n quoque
extra Sco
urandum.
timo libri
digia Fro
licium se
quam ibi
rofectos,
os legen
, quibus
pretium,
no-

obis hand invitis), statuta poterit
Cumque non plura succurrant, quæ
otatu digna animadverti, hæc
qualiacunque humanisse Lector
boni consule, fave,
Vale.

Elen-

Elenchus Capitulum in
**presentem Vinlandi-
historiam.**

Cap. I.
De detecta quipum Vinlandia
ejusq; deinceps inventa, occasio
ne. Pag. I.

Cap. II.
De Vinlandia inventa a Leif. P. 3.

Cap. III.
De inventis rebus, agrestibusque
avis Leifque reddit. P. 7.

Cap. IV.
De Profectione Thorvaldi in Vinlan-
diam, lustratisque ejus partibus, re-
pertisque nova gentis quibusdam,
cade Thorvaldi, redituq; in patriam.
Pag. 10.

Cap.

tum in
diach
gib
nu
mod
Vinlandia
ta, occasio

Cap. V.

De Thorsteini, Leisi fratris, Vinlandiam invisuri, laborioso simul & irrito itinere, repulsi in Gronlandiam, exorta peste, ejus morte, & prodigio. Pag. 14.

Cap. VI.

De profectione Karlsefni in Vinlandiam, mercaturâ inter eum & Skralingos, indeq; exortis disidiis, qua in apertum bellum eruperunt. P. 18.

Cap. VII.

De quartâ expeditione in Vinlandiam, ducibus Thorvardo Freydisis marito, & duobus Islandis, Helgio & Fimbogio, Freydisisq; immamitate, Karlsefni in Islandiam reditu & profapia. Pag. 23.

Cap. VIII.

De Leisi itinere in Norvegiam, ad Regem Olafum Tryggvimum, inventâque in reditu Vinlandiâ & religionis

Christiana felici in patriâ promulgatione. P. 30.

Cap. IX.

De Thorsteini Leifi fratris in investigandâ Vinlandia irrito conatu, repulso in Grönlandiam, nuptus cum Gudride Thorbiorni filia, ejus educatio ne & majoribus in Islandia. P. 33.

Cap. X.

De sceminâ quâdam fatidicâ, ejus habitu, & in arte Seidica peritiâ.

Cap. XI.

De contagioso inter nautas Thorsteini exorto morbo, ejus morte, prodigio, & in Grönlandiâ prisco sepeliendi ritu, adventuque Karlsefni, & nuptus cum Gudride. P. 42.

Cap. XII.

De profectione Karlsefni in Vinlandiam, ejusdemq; expeditionis sociorum, Riarni nempe, Thorballi, & Thorwardi

â promulga vardi Eirici Rusi generi, filiiq; Thorvaldi. P. 49.

Cap. VIII.

in investi De Thorhallo Venatore in Hiberniam
natu, repul propulsô, servitioq; ibi ad finem us-
s cum Gud que vita multato, Karlsefni cum so-
us educatio cius Vinlandia ulteriore investigatione,
lia. P. 33. terra illic aquarumque fecunditate,
Skralingorum habitu, mercaturâ, &
â, ejus ha inde exortis disfidis & bellis, quæ
eritiâ. tamen Skralingorum majore damno
finiebantur. P. 53.

Cap. XIV.

Thorstein De cade Thorvaldi, Eirici Rusi filii, ab
prodigio, & unipede quodam perpetrâtâ, Karlsefni
liendi, ritu in Straumsfiordo per tertiam hyemem
& nuptiâ mansione, nativitate Snorrii ejus filii,
captivitate duorum Skralingorum,
Biarnii Grimolfini periculosâ naviga-
Vinlandi tione in oceano Hibernico, & ejus ad-
sociorum, versus Islandum quendam in summo
& Thor vita discrimine integritate, reditu
vardi Karls.

Karlsefni in Islandiam, ejusque pro-
genie. P. 61.

Cap. XV.

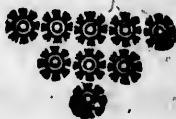
Adami Bremensis relatio de Vinlandiâ,
his coherens, sed in situ magnâ hallu-
cinatio, quam Olaus Rudbeccius ad
Finnlandiam haut feliciter retulit, re-
latio de situ Irlandiæ magnæ, Ariogve
Islando, & pice Grönlandorum.
P. 66.

Cap. XVI.

De Jone Episcopo Saxonico, & Erico
Grönlandiæ antistite in Vinlandiam
profectis, ut & de Gudleifo Gummiau-
gi filio. P. 70.

Cap. XVII.

De prodigiis Frodarensibus. Pag. 76,

Cap.

eiusque pro-

e Vinlandia,
magna ballu-
adbeccius ad
retulit, re-
na, Arioque
inlandorum.

, & Erico
Vinlandiam
o Gunnla-

Pag. 76,

Cap.

CAP. I.

De detectæ primum Vin-
landiæ, ejusque deinceps
inventæ occasione.

Herjulfus ille, qui anno CM-
LXXXV. Eiricum Rufum ex
Islandia secutus, Herjulfsnesium
occupavit, filium habuit no-
mine Biarnium, ex uxore sua Thorgerde,
qui in tenera statim ætate ad exterarum na-
tiones profectus opibus & experientia au-
gebatur; moras autem hybernas vel in
terris, vel apud patrem, per vices age-
conferaverat, decreveratque hanc hye-
mem intra penates paternos transigere;
cum autem redux in patriam cum in
Vinlandiam concessisset eadem ætate,
que sedem posuisset, cognovit, pertinax

A

rece-

receptæ consuetudinis cultor, etiam inisset,
 Gronlandia, ignota licet, recensque invenire usum
 ta terra, domoque paterna se hyematum ditis.
 rum affirmabat; itaque navim ignoto mare hanc e
 ri commisit, nulli nautarum prius sulcamqu
 to; triduum navigando exactum, quæratem
 præter cælum aquasque nihil conspectum vela co
 est, tum vero aquilone flante caligo prope tra
 spectum per complures dies & navigatio conspe
 nis simul dirigendæ noticiam adimebat Gronla
 qua discussa, expansis velis per integrum diem a
 diem noctemque navigatum est, donec ad pro
 terra ignota appareret, ad eam igitur propter e
 pius accedentes, ut montibus destitutam tunc ab
 filvis consistam, collibusque humilibus destitit
 depressam adinadvertunt, versis velis apud pa
 eam deferunt. Biduum inde ferenti lyque à r
 bonoto datum, donec alia terra in con
 spectum veniret, plana, filvisque abundans,
 dans, quam cum diversam à Gronlandia De
 montosæ nivosæque habitu navarchus ag
 nosceret, nautis petentibus, ut ascenderet Lei
 aquasque & ligna inde desumeret, ventis
 licet subsidentibus, non tamen exorari A
 passus est, quapropter etiam reprehensio
 nem aliqualem incurrit. Inde cum somnisset, h
 visset

or, etiam inisset, Africo per triduum carbasa inflan-
 ensque invenire usus, aliam adhuc terram montibus
 se hyematum editis, fastigiisque albicantibus, offendit;
 in ignoto manens etiam cum propius accessisset, insu-
 prius sulcamque deprehendisset, velut inutilem
 exactum, quod prateriit. Jamque vento invalescente
 conspectum vela contrahi jussit; quatuor dies hoc cur-
 te caligo prope transacti; tum demum terra quarta
 & navigatio conspecta est. quam ex aliorum relatione
 adimebat Gronlandiam judicabat, adque eam na-
 per integrum mensem applicans pervenit sub vesperam
 n est, donec promontorium Herjolsnesiam, ubi
 m igitur propter ejus habitavit; navigationeque feli-
 s destituta magis absoluta, quam prudentius suscepta,
 e humilibus destitit deinceps perigrinari, mansitque
 versis velis apud patrem, quoad is vixerat, pradium-
 de ferenti lyque a morte ejus incoluit.

terra in con-
 visque abun-

CAP. II.

Gronlandia *De Vinlandia inventa à*
Leifo.

Ad Norvegiæ Comitem Eiricum Ha-
 conis filium Biarnius Herjolfinus è
 Gronlandia trajiciens cum perve-
 de cum forisset, hospitaliter primo exceptus, mox
 visset

aulicorum ejus numero inscriptus est, re-
tulitque, quas terras ad id tempus, nemi-
ni, quod sciret, accessas viderit, reprehens-
sus ex parte, judicio vulgi, ut parum in iis
explorandis curiosus. Æstate proxima
in Gronlandiam transfretavit, sæpiusque
de inqvirendis illis regionibus sermo insti-
tutus est. Ad eum igitur Leifus Fortu-
natus de Brattahlide profectus, navem ejus
emittit; navalibusque sociis triginta quinque
conductis, patrem oravit, ut iis ad inqvi-
rendas noviter visas terras ducem se præ-
bere vellet. Eiricus senilem ætatem, in-
commodis maris tempestatumque, mi-
nus quam in flore juventæ, sustinendarum
idoneam excusabat; tandem urgenti filio,
fortunæ, illi supra familiæ sortem faven-
tioris, fiducia cessit, domoque profectus,
non procul à nave, nutante eqvo, detur-
batus, pede valde luxato, sinistriora omi-
natus, haut sibi fata plures terras inveni-
endas, quam eam, quam jam incolerent,
destinasse respondit; domumque rediit,
Leifso cum sociis destinata persequente,
quos inter vir quidam australis, (hac e-
nim nota Germanos scriptores antiqui in-
telligunt) s, gra-

criptus est, re-
mpus, nemi-
rit, reprehensu-
parum in iis
ate proxima,
it, sæpiusque
sfermo insti-
Leifus Fortu-
s, navem ejus
inta quinque
iis ad inqvi-
icem se præ-
ætatem, in-
mqve, mi-
tinendarum
urgenti filio,
tem faven-
e profectus,
quo, detur-
triora omi-
ras inveni-
incolerent,
que rediit,
ersequente,
s, (hac e-
antiqui in-
telli-

elligunt) nomine Tyrker, memoratur.
Prima iis se conspiciendam præbuit terra
Biarnio novissime visa, quam propius ac-
cedentes scapham expediebant, ascenden-
tesque supra montes, perpetuis nivibus
abductos, infra velut continua petrâ, ad
mare usque, constratam, ideoque plane
inutilem observabant. Tum Leifus: Biar-
ni quidem incuriam correximus, explo-
rando terram; ei igitur nomen ab indole
na impertiar, vocabiturque Hellulandia;
est, terra petrosa. Inde digressi aliam ter-
ram reperiebant; quam similiter conscen-
dentes, planam eam nec altioribus mar-
inibus undas coërcentem, passimque sil-
vis virentem, arenisque albis confitam
prehenderunt: Eam Leifus à planitie
marklandiam appellavit (inde patet, non,
quibusdam placet, vocem mark regio-
nem, sed planitiem vel planam regionem
notare.) Inde post exiguum moram sol-
lentes, aquilone per biduum carbasa in-
ante terram denuo conspexerunt, cujus
oreali lateri insula prætexebatur, adque
am, nave admota, sudo cœlo exscenden-
s, gramina rore madentia deprehen-

derunt, gustu vel cum melle certantia
 Inde regressi ad navem, eam in fretu n
 quod inter insulam & promontorium in
 Septentrionem à continente extensum in
 tercedit, deduxerunt, quæ, dum promon
 torium præternavigantes flexu in occi
 dentem tenderent, decrefcentibus undi
 in vadis constitit, magnis deinde æstuarii
 mari dirempta. Verum tanta erat illi
 novæ terræ invifendæ cupidō, ut non ex
 ſpectato refluxu eā relictā in terram per
 fluvium, qui è lacu se exonerabat, con
 tinuo ingrederentur, quam æstu acce
 dente per amnem in lacum deduxe
 runt, ibique, jactis anchoris, cum eam
 collocassent, tabernas in ripa fixerunt, ex
 inde hybernacula magna exstruxerunt
 Abundabat tum fluvius, tum lacus salmo
 num ingenti copia, & quidem grandio
 rum, quam quos antea viderant. Tanta
 ibi soli fæcunditas, cælique clementia, u
 ne fæno, pecora hyberno tempore indige
 re viderentur, nullum ibi hybernum ge
 lu, parum gramina aruerunt. Bru
 males diēs ibi quam vel in Islandia, ve

Gron

Gron
 circa
 cidit.
 vasse f
 vincit
 26 mi
 horis
 nullibi
 æ eni
 constal
 tibus d
 inde æ
 retenta
 stim, r
 longius
 to emi
 adjung
 bique a
 De i
 stib
 red

lle certantia
m in fretu n
ontorium in
extensum in
um promon
exu in occi
ntibus undi
nde æstuarii
ta erat illi
, ut non ex
terram pe
erabat, con
æstu acce
um deduxe
s, cum eam
ixerunt, ex
xstruxerunt
lacus salmo
m grandio
nt. Tanta
ementia, u
ore indige
bernum ge
nt. Bru
slandia, ve
Gron

Gronlandia longiores, ad horam nonam
circa solstitia Sol oriebatur, tertiam oc
cidit. (Id autem eos haut exactius obser
vasse fertilitas regionis cæliqve natura e
vincit; talia enim sub gradu Æqvatoris 58.
26 min: ubi dies longissimus octodecim
horis constat, brevissimus autem sex,
nullibi alias affulgere notum est. Singu
æ enim dierum partes tribus horis illis
constabant, qvas haut accuratè in his par
tibus distingvere solebant.) Exstructis de
inde ædificiis bipartito divisi, pars domi
retenta, pars ad explorandam terram jun
ctim, ne sparsi periculis objicerentur, nec
longius qvam itu redituqve diurno, forti
tò emissa, qvibus ipse Leifus alternis se
adjuugebat, prudentia & dexteritate u
biqve acceptus.

CAP. III.

*De inventis vitibus, agre
stibusque uvīs, Leifique
reditu.*

Evenit autem, ut, redeuntibus exploratoribus, Germanus ille Tyrker solus desideraretur. Ad eum igitur requirendum Leifus protinus duodecim ablegavit, vicem ejus valde sollicitus, ut, post viri longo tempore in paterna domo versati, sui que à teneris valde studiosi, & cultoris obsequiosi; nec longe ab hybernis processerant, cum obvium habent hilarem, & in ebrii hominis speciem formatum, qui, oculis ultro citroque contortis, illis risum ciebat, vir statura pusillus, sed omne genus fabrilium artium apprime gnarus. Interrogatus tantæ moræ causam, idiomate Germanico, illis quidem ignoto, diutius locutus, tandem respondit, se paullo longius quam Leifum processisse, ibique vites uvasque deprehendisse; dubitantibus, confirmavit se ibi natum esse, ubi talia affatim provenirent. Operas igitur inter nautas partitus Leifus, alios legendis uvis, alios vitibus cædendis adhibuit, illisque scapham, his navem replevit; primoque vere novam terram deferens, a vitibus & uvis Vinlandiam, seu Vineariam vel Vineaticam appellavit.

Gron-

tibus explora- Gronlandiam deinde secundis ventis re-
 le Tyrker so- petens; cum ejus montes albicantes in
 d eum igitur conspectu haberet, navem à recto cursu
 us duodecim deflexit, quodam nautarum causam quæ-
 solicitus, ut- rente scopulum an navem oculis signaret,
 aterna domo- non sibi liquere respondit. Omnibus
 lde studiosi, scopulum judicantibus ipse insuper homi-
 onge ab hy- les ibidem vagantes observavit, erat enim
 vium habent omnibus iis oculatio. Visis autem com-
 speciem for- muniter hominibus naufragis, se illos, si
 oque contor- acifici essent, periculo exempturum af-
 ura pusillus, firmavit, secus in potestatem redacturum,
 tium appri- xpeditaque minore scaphâ, quindecim
 antæ moræ- nâ cum gubernatore Norvego Thorere
 co, illis qui- prehendit, omnes cum mercibus, quan-
 tandem re- s poterant, navi receptos, in sinum Ei-
 am Leifsum ksfiordum, prædiumque paternum Brat-
 que depre- hlidem devexit. Thorerem cum uxo-
 mavit se ibi- e Gudride Thorbiorni filia & tribus nau-
 rovenirent. shospitio excepit, cæteris apud vicinos
 itus Leifus, er hospitia distributis. Exinde Felicis seu
 s cædendis fortunati cognomen adeptus est, quod
 navem re- men ad annum millesimum Chronica
 terram de- SS. ut & Codex Flat: supra pag: 233.
 diam, seu i ipsius immemor retulit. Hinc &
 appellavit. opibus
 Gron-

opibus & gloriâ auctus perhibetur. Thorvaldo autem fratri ejus non satis explorata nova terra visa est. Igitur navem fratris impetravit, eâ tamen lege, ut relicta in scopulo ligna, quæ naufraga Thoronis navis vexerat, prius domum deveherent. Eadem hyeme morbus per nautas Thoronis grassatus eum cum magna eorum parte absumsit; Eiricusque Rufus naturaliter concessit, vir ab inventa Gronlandia memorabilis. Annum autem certum, veribusque æræ Christianæ, vel imperii Comitum Eirici & Sveni, qui tum Norvegiæ præfuerunt, nullum invenio.

CAP. IV.

De profectione Thorvaldi in Vinlandiam, lustratisque ejus partibus, repetitisque novæ gentis quibusdam, cæde Thorvaldi reditu in patriam.

Thorvald, quæ

ibetur. Thor
satis explora
ur navem fra
ge, ut relicta
aga Thor
n deveheret
autas Thore
a eorum par
ufus natura
onlandia me
certum, ve
rii Comitum
rvegiæ præ

Thorvald
ustratis
, reper
tis qu
orvaldi
n.

Thorvaldus triginta nautis instructus Vinlandiam petivit, hyemeinque in hybernaculis fratris sui Leifi piscati-
one exegit. Proximo vere, retento aca-
tio, partem nautarum navi impositam,
ad occidentales regionis partes, tota æ-
tate perscrutandas emisit. Visa est terra
paramæna, sylvis à mari brevi intervallo di-
stantibus confita, albis arenis circa litora
mæoperta, frequentibus insulis, sed vadis bre-
vibusque spatiofis interstinctis undique
obsepta, nulla ibi hominum domicilia,
nec ferarum quidem lustra inventa
sunt, tantum in insula quadam versus oc-
cidentem idgenus ligna pyramidali forma
exstructa, qvalia horrei loco, condendis
frugibus in usu sunt, (kornhialm af tre
Codex Flat: vocat), nec ulla præterea hu-
mana vestigia. Atque ita eodem autu-
mno in hyberna reditum. Sequenti æ-
tate navis in orientales borealesque oras
directa, in tempestates incidit, allisaque
promontorio, carinam fregit, longoque
tempore ibi resecta est. Hinc promon-
torio nomen Kialarnes Thorvaldus indi-
cit, quasi carinæ promontorium. Inde
in

in orientem deflectentes, in ostium sinu
devenērunt, navemque promontorio pro
ximo, quod sylvæ universum vestiebant
applicantes in stationem deduxerunt.
Thorvaldus autem cum nautis omnibus
promontorium conscendit, amœnitatemque
loci captus: hic, inquit, pulchrum est
averemque domicilium figere. Regressi
que in navem, tres colles in arena infra
promontorium conspexerunt; eò cum se
contulisset, naviculas tres coriaceas se
scortas animadverterunt, subque quavis
bet viros tres, quorum unus cum navicu
la evasit, cæteri octo comprehensi, occi
si que sunt, magna hercle incogitantia ad
versus eos, quos demulcere, quam exter
rere aut exasperare, præstitisset. Inde ad
promontorium regressi, intra sinum
colles quosdam conspexerunt, quos in
habitos existimabant. Mox repentinus
sopor omnes oppressit, tam gravis, ut
destinatis vigiliis excuti non possit, quem
desubito audita vox dissolvit, hac formu
la: Evigila quæso Thorvalde cum omni
comitatu, modo vitam conservare ani
mus est, navemque celerrime universi con
scen-

ostium sinu
 montorio pro
 m vestiebant
 deduxerunt
 utis omnibus
 manitateque
 ulchrum est
 e. Regressi
 n arena infra
 t; eò cum se
 coriaceas se
 ubique qual
 cum navicu
 hensi, occi
 ogitantia ad
 quam exter
 t. Inde ad
 ntra sinum
 t, quos in
 repentinus
 gravis, ut
 ossit, quem
 hac formu
 cum omni
 ervare ani
 iversi con
 scen-

scendite, hincque discedite. His experge-
 acti, universum sinum naviglis cooperum
 conspiciunt; monet igitur Thorvaldus, ut
 n resubita munimentis è frondibus & asse-
 ribus contextis se protegerent, sed parce
 hostes impeterent. Exorta deinde turba
 ingens, jacula & sagittas effusè in eos in-
 erebant, qui post horulam multo dein-
 e effusius fugiebant. Hos Norvegi per
 contemptum Skrælingos, id est homuncio-
 nes appellabant. Tunc Thorvaldus à
 is quæsit, an ullus eorum vulneratus
 esset; quibus negantibus, se quidem sau-
 um respondit, ictum quippe telo, quod
 ter clypeum evolans, sub sinistra ala
 onstiterit, nec dubium, quin ad necem;
 igitur ad promontorium, quod habita-
 ni destinavit, deferri jubet, ibique sepe-
 ti; nec enim votum vanum fuisse, se
 um ibi aliquantisper habiturum. Cru-
 es duas alteram ad caput, ad pedes alte-
 m, supra sepulchrum erigi mandavit,
 omontoriumque in posterum, Krossa-
 liam, seu crucium promontorium ap-
 illari, indeque abitum oportune matu-
 re. Hoc tempore Gronlandiam Chri-
 stiana

stiana religione imbutam, Eiricum tamen
 Rufum hoc loco ante receptum Christi
 anismum excessisse Codex Flateyensis tra
 dit, cum tamen pag: 233. eum, hortante
 Leifo, cum omni Gronlandico populo
 baptizatum dixerit. Ibi Thorvaldus,
 præceperat, sepultus est, nautæ vero ad
 socios reversi, proximam hyemem ibi
 manserunt. Vere autem, quod seqve
 tur, nave vitibus uvisque onusta, inde
 solvantes, in Gronlandiam ad Leifum
 prædium Brattahlidem devenerunt.

CAP. V.

*De Thorsteini Leifi fratri
 Vinlandiam invisuri la
 borioso simul & irrito it
 nere, repulso in Gronlan
 diam, exorta peste, ejus
 morte & prodigio.*

Dum hæc in Vinlandia gererentur
 Thorsteinus tertius Eirici Rufi
 liv

iricum tamen, Gudridem Thoreris illius, quem
otum Christi naufragio Leifus exemerat, uxorem ma-
lateyensis trarimonio sibi sociavit. Jam vero cogni-
um, hortante à fratris morte, ad reliquias ejus in patri-
ndico populum deferendas in Vinlandiam transfretare
orvaldus, ut constituit. Eadem ergo nave, qua prius
æ vero ad forater velificatus eò solvit, viginti quinque
mem ibi per electis viris instructus, hybernaculis fra-
quod sequebatur Leifi, non dono sed ad usum impetra-
onusta, inde, uxorem ut thori, ita quoque itineris,
ad Leifum in sociam assumpsit. Totâ æstate tempesta-
nerunt.

*fi fratri
isuri la
rrito it
Gronlan
te, ejus*

*gererentur
irici Rufi
liu*

bus agitatus, post hebdomadam à prin-
ipio hyemis elapsam, in sinum occiden-
alis Gronlandiæ Lyfufiordum dictum de-
atus, omnes quidem nautas in hyberna-
er viciniam distribuit, solus autem cum
xore hospitio destitutus, in nave dies a-
qvot cum uxore moratus est, tandem
avitatus à Thorsteino quodam, cogno-
mine Surto seu Nigro, qui solus cum uxo-
e, Grimhilde dicta, domum absque ulla
milia incoluit, ad eum divertit, proque
cultate domini, si non lautè, benignè ta-
men exceptus est. Primâ hyeme mor-
us per nautas omnes Thorsteini perva-
ens, multos eorum absumpsit, quos lo-
culis

culis conditos navi imposuit, delaturus in
 Eirici sinum cum vernasset, ibique sepul-
 turus. Recens jam in Gronlandia Chri-
 stianismus erat, nec iisdem sacris Thor-
 steinus Niger, cum uxore sua Grimhilde
 imbutus. Fuit illa mulier staturâ robo-
 reque par viris robustissimis; tandem eam
 ut & Thorsteinum Eirici, eadem tabes in-
 vasis, simulque decumbabant. Illa vero
 prior mortua, tabulæ ferali pro tenuio-
 rum illis in locis conditione imponenda,
 verum dum in ea conquirenda maritus
 Thorsteinus occuparetur, ipso Thorstei-
 no Eirici filio unâ decumbente, uxoreque
 sua, præsentibus surrectura calceos re-
 quirere cæpit, sed marito redeunte lectum
 repetens, magno eum fragore concussit,
 quam maritus multa opera ægrè extulit
 sepelivitque. Postea Thorsteinus Eirici
 us exspiravit. Thorsteinus autem rursum
 dominus, uxorem ejus solaturus, eam in
 Eiriksfiordum, cum funere mariti socio-
 rumque se delaturum promisit, inque ejus
 gratiam plures adscitutum, ne ibi langvo-
 re tabesceret. Interim Thorsteinus, qui
 mortuus erat, se in lecto erigens: Ubi
 inquit

, delaturus inquit Gudridis est? terque hanc quæstio-
 ibique sepul- em repetivit. Illa tanto portento atto-
 nlandia Chri- ta, ab hospite, an ei respondendum es-
 sacris Thor- t, consulto inhibebatur. Ipse vero pro-
 a Grimhilde- ius accedens, sellæ juxta lectum inside-
 staturâ robo- e cepit: mox quid vellet exquisivit. Is
 tandem eam- tem respondit, se quidem ad loca amæ-
 em tabes in- a pervenisse, gestire autem uxorem sola-
 t. Illa vero, eiqve fata instantia pandere, quò or-
 pro tenuio- tatem patientius ferat, nupturamque
 imponenda- am viro Islando, diuque in illius patria
 nda maritus- convicturam prædixit, nobilemque
 so Thorstei- de prosapiam pullulaturam. Romam
 e, uxoreque- am in visuram, postremum Monialem
 calceos re- id templum, quod in Islandia extrueretur,
 ante lectum- turam, provectamque senio placidè mo-
 e concussit- turam. Hæc an ita se habeant, an in
 egrè extulit- ulationem Episcoporum, qui ex illa ori-
 inus Eirici- nem traxerunt, conficta vel corrupta,
 autem ruris- ictoris iudicio permitto. His dictis, Thor-
 rus, eam in- einus lecto se iterum reddidit. Cadaver
 nariti socio- ius sociorumque Thorsteinus bona fide,
 , inque ejus- vò promiserat, transportavit, venditaque
 ibi langvo- illa, in Eiriksfiordum cum omnibus bonis
 teinus, qu- nigravit, ibique quoad vixit, sed longè
 gens: Ub- iam antea honoratior habitavit. Fune-
 inquit B ra

ra deinde omnia ad templum, quod tum
exstructum erat, sepulta sunt; Gudridi
autem ad mariti sui fratrem Leifum con
cessit.

CAP. VI.

*De profectione Karlsefnii
in Vinlandiam, mercatu
râ inter eum & Skrælin
gos, indeque exortis dissi
diis, quæ in apertum bel
lum eruperunt.*

Eadem ætate Thorfinnus cognomen
to Karlsefnus Islandus, Thor
Hesthofdii filius, Snorrii, ex Thor
hilde Riupa, Thordi Gelleris filiâ, nepos
Thordi de prædio Hofdio, alias Spakonu
fellzhofdio, pronepos, vir apprime opu
lentus in Gronlandiam è Norvegia profe
ctus, hospitioque à Leifo exceptus, im
petrato ejus consensu, Gudridem uxorem
duxit. Hic cum sexaginta nautis, socie
tate

n, quod tunc in aequales lucri partes inita, comi-
 nt; Gudridi ante uxore, assumptis una diversis ani-
 Leifsum conmantium generibus, ad excolendam Vin-
 andiam trajiciens, ad tabernas Leifi,
 quas commodato acceperat, incolumis de-
 venit, ubi balenam ex earum genere,
 quas Reid vocant, interque maximas
 (utpote centum, interdum etiam centum
 & triginta cubitos longas) reputant, in-
 titus appulsam invenit, magnum ad rem
 penuariam momentum; pecora autem
 armenta que, lætis pascuis repertis, & in
 his taurus insignis, admodum ceperunt
 luxuriare. Karlsefnus deinde ligna cæ-
 li, polirique, rupique imposita arefieri
 curavit. Omnes autem fructus terræ,
 vel maris, nunc uvas colligendo, nunc
 piscando, decerpebant (minus mihi pro-
 batur, quod Biornus de Skardza, antiqua-
 rius insignis Islandus, historiæ suæ pro-
 cul dubio è vetusta membrana exscriptæ
 inseruit, triticum ibi sponte provenisse.)
 Prima hyeme transacta, cum æstas su-
 pervenisset, homunciones illos, quos Skræ-
 ingos vocabant, deprehenderunt, magno
 numero è sylva prorumpentes, haut pro-
 cul

cul pascuis ubi taurus cum bobus aliis fa-
 ginabatur, cuius horrendo boatu omnes
 deterriti ad domum Karlsefni cum sarcin-
 his suis, variis pellium generibus, Zibel-
 linis præsertim, alborumque murum, re-
 fertis se convertentes, per fores illico in-
 gressuri, imperio domini arcebantur
 præter corporis habitum, etiam lingua
 ab illis discreti, nihilominus depositis sar-
 cinis merces venales exponebant, armi-
 permutare cupientes, id quod Karlsefni
 us ut sibi suisque periculosum prohibuit
 quorum loco mulieres cibum lactariaque
 apponi iussit, quibus gustatis, ea solum
 nec præterea quicquam appetebant, pro
 mercaliumque mercedum sarcinis sarcina-
 ventrum permutantes, saturati ciboque
 graves discedebant. Interea Karlsefni
 ædificia lignea sæpe munivit. Primam autem
 brumam cum uxor ejus filium Snorrium pe-
 perisset, Skrælingi multo quam antea pri-
 res redibant, viculis ut prius instructi
 lactea iis iterum cibaria præstita, sarcina-
 que sunt septa conjectis. Forne à mu-
 Gudridis in ædibus, ad cuius infantis a-
 ficiens, umbram in foribus observabat opinio,

obp aliis fa mox mulier palla nigra vastaque induta,
 boatu omnes linteo caput velata, coma fusca, facie pal-
 ii cum sarcinida, oculis autem inusitatae & supra mo-
 ribus, Zibeldum unius capitis magnitudinis; ingressa,
 murum, re camque accedens, his verbis affata est;
 res illico in quid tibi nomen est? quod professa, istius-
 arcebantur que iterum sciscitata, se quoque Gudri-
 etiam lingua dem vocari respondit, dum autem illam
 depositis sar ad assidendum invitaret, sonitus fragor-
 ebant, armi que ingens foris exaudiebarur, domesti-
 od Karlsefni corum namque Karlsefni unus Skrælin-
 m prohibuit gorum unum arma furto surrepturum oc-
 ti lactariaque cidit, confestimque mulier, soli Gudri-
 is, ea solundi nec ulli alii visa, disparuit, Skrælingi
 erebant, pro quoque in fugam se conjicientes, mer-
 cibus sarcinae ces vestesque reliquerunt. Verum
 rati ciboque Karlsefnius plures ad vindicandam cæ-
 u Karlsefni dem redituros conjectans, omnes ad fil-
 Primâ autem varum interiora excidenda, quò commo-
 norrium pe dius pecora abderentur, delegavit, decem
 am antea ph autem iis in promontorio ostendendos,
 instructi quò facilius eos allicerent, locum autem
 ta, sarcina conflictui inter sylvam & aquam delegit,
 ta. For ne à multitudinæ circumfunderentur, tau-
 s infantis a ro aciem præcedente. Nec fefellit eum
 observaba opinio, eo enim Skrælingi magno nume-

ro confluebant, notabili suorum damno,
multi enim eo conflictu occisi sunt, tau-
rus quoque inusitatus. Ingrato illorum
auribus boatu eos valde terruit. Inter
eos quidam forma speciosa, statura reli-
quis procerior, eminebat, princepsque
videbatur, cum forte unus Skrælingo-
rum adjacentem securim apprehensam
aliquantisperque contemplatus, in caput
commilitis sui impegit, eodemque ictu
examinavit, id quod vir ille ingens con-
spicatus, eam in manus sumpsit, pauli-
isperque inspectans, jactu quam longissi-
mo in mare projecit, detestatus, ut vi-
deretur, ferrum, occidendis hominibus
cufum. Actutum deinde omnes effuse fu-
gientes, silvis se abscondebant, Karlsef-
nius autem hyeme exacta, proximo vere
navem viribus aliisque mercibus, quæ
ibi provenerunt, oneravit, Gronlandiam-
que repetens, in sinum Eiriksfior-
dum delatus ibidem
hyemavit.

CAP.

De
Vin
van
duc
Fin
im
in
pro
ad
E
G
N
oriental
erunt,
dis Eiri
notha)
liæ con
secta in
nnique
ut æqv
gulæ tri

CAP. VII.

De quarta expeditione in Vinlandiam ducibus Thorvardo Freydisis marito & duobus Islandis Helgio & Fimbogio, Freydisisque immanitate, Karlsefnii in Islandiam reditu & prosapia.

¶ Eadem æstate, quâ Karlsefnus in Grohlandiam rediit, duo fratres è Norvegia Helgius & Fimbogius in orientali Islandiæ quadrante nati eo appuerunt, ibique hyemabant. Interea Freydis Eirici Ruffi filia (Biorno de Skandza notha) reperendæ proximo vere Vinlandiæ consilium agitans Gardis ad eos projecta in societatem invitat, quæ lucri damni que certa collatione convenit, adjecto æquato utriusque partis numero singulæ triginta tantum viris, armis idoneis,

præ-

præter feminas constarent. Mox ipsæ exi-
 tabernis fratris Leifi mutuo acceptis, con-
 ditionem de nautarum numero statim pre-
 transgressa, quinque viros ultra suæ navem so-
 imposuit, occultavitque, donec in Vinæstet q-
 landiam ventum esset. Quo fratres pater vocat-
 lo prius delati, tugurio Leifi res suas in-
 ferebant, quod illa adveniens indignata confide-
 ut contra pactum interpretata est, quod fieret, qu-
 bi non illis commodatum fuisset. Illi conditione-
 sensum in communem utilitatem, usum causa-
 quoque casæ communem supposuisse re-
 gerentes, nihilominus furori illius se ces ad-
 fuos affirmabant, neque enim cum illi Gron-
 us malicia certaturos, elatisque suis rebus navem
 domum aliam in litore extruebant. Illi mutare
 autem arbores, quibus navem onerare daturur-
 vites forte eodem enim nomine efferunt discessu-
 tur, excidi curavit. Instante hyeme, lucta mariti-
 di pro more instituti, sed intervenientes frige-
 discordia, hanc diu durabant, commercia tracta-
 cio omni inter eos. Freydisem ejusque marore
 nautas longo tempore sublato. Manu ergia m-
 quodam Freydis lecto exsurgens, absque bernam
 calceis, rogâ tantum viri assumpta, sinivisse,
 comite ad tabernas fratrum solo roscidibusque

Mox ipsa exspatiata, in foribus, quas nuper egressa
acceptis, consiliis nauta quidam aperuit, aliquantisper
amero statim pressa voce constitit, quod ut Fimbogius,
ultra suae navium solus evigilans observavit, quid rei
hinc in Vinisset quærit? Illa ad secretiora consilia
fratres paucos vocatum, ad lignum à latere tabernæ in
res suas in usum scamini adhibitum deduxit, ibique
indignata confidebant. Tum vero ut ei ibi place-
ret, quod sciret, quærenti, optime quidem terræ con-
siliis conditionem, diffidia autem inter eos, nulla
ratione, usum causam prævia valde displicere, responde-
re proposuisse rebat; idem quoque sibi cum affirmasset,
illius se cessasse adveniens sui causam, cum enim
cum illi Gronlandiam petere in animo haberet,
suis rebus navem suam illius, utpote capaciore, per-
tebant. Illi mutare velle. Id quod se ipsius gratiæ
m. offerre daturum promisit. His dictis ab invicem
ine efferunt discessum est, Fimbogio lectum suum, il-
lyeme, lula mariti, repetentibus. Is vero ut rigem-
tervenientes frigore, madentesque humore pedes
commemattrectabat, causam sciscitatus est. Illa
em ejusque mærore ira que simul æstuans, lamentis
to. Mansurgia miscuit, egressam se ad fratrum ta-
ens, absque bernam, permutationem navium expe-
mpta, sineivisse, oppressam deinde plagis, verberi-
olo roscidousque ab illis affectam quæsta, per socordi-

am illius omnium injuriæ obnoxiam fu-
 turam, neque enim illi ad vindican-
 dum animum; haut itaque immerito
 desiderio patriæ teneri, ubi ab injuriis
 omnium libera tutaque familiæ præsidio
 semper fuerit, & in posterum futura
 quod si indignissimi facinoris ultionem
 termmitteret, se conjugium cum illo
 luturam minabatur. His talibusque
 rum exacerbatum repente incitavit,
 protinus suos omnes ad arma capi-
 endum vocaret; qui ingressi dormientium
 nas, singulos in vincula conjerunt,
 etosque foras obtruncarunt. Occis-
 viris omnibus, cum solæ fæminæ
 autem numero quinque) restarent,
 moque eas occidere vellet, ipsa
 poposcit, omnesque sua manu
 Omnibus factum abominantibus,
 tanquam re præclare gestâ triumphanti
 speciem præferibat, singulis, si hæc
 Gronlandia publicarent, necem se
 naturam minabatur, imperabatque,
 cerent eos, qui occisi sunt, in Vin-
 landia habitare. Appetente ve-
 bus ereptam, ad reditum in Gronlandiam

obnoxiam supparavit, onustam mercibus Vinlandi-
ad vindicans, primaque ætate eò devenerunt, Karls-
e immerito finio in sinu Eiriksfiordo cum instructa
ab injuriis cave, qva opulentior nulla ad id tempus
iliæ præsidio Gronlandiâ solvisse dicitur, ventos se-
um futura sitandos exspectante. Cum autem metu,
ultionem in inisqve solis, homicidia occultari despe-
um illo disforet, prædam inter socios liberaliter par-
alibusqve vita est, donisqve insuper singulos corru-
incitavit, ut, qvò pudore infamis qvæstus, metu-
a capienda eve pœnæ, cum sceleris contagio, omnes
entium tabernul contacti essent, obligatione insuper
jerunt, edumnerum, acrius coërcerentur. His ar-
Occisqvebus confisa, domi secuta manebat, cum
minæ (erant arito, imperio suo subjecto, nomine
starent, ne horvardo, satis locupletata. Verum ne
ipsa securus qvidem flagitium enorme reticere po-
anu occidit, qvin per eosdem, qui in illo exeqven-
tibus, ipso ei obseqvebantur, Leifo fratri inno-
riumphantierit, qui de tribus eorum qvæstione ha-
, si hæc in ta veritatem expressit, execratusqve in
m se machiorem, supplicium qvidem de ea fume-
atqve, ut die se nolle asseveravit, tantum vaticinari,
n Vinlandius progeniem infelicem futuram. Ex-
vem fratri de Freydis omnibus exosa, infamem
ronlandiam ap

quoad vixit vitam, decore omni destituta magnif
tam agebat. Karlsefnus cum uxore prin
Gudride à Gronlandia cum solvisset, felix profa
cursu in Norvegiam pervenit, opibus bitum
abunde instructus, apud præcipuos viri in V
in magno honore fuit, ibique hyeme ore p
transegit. Cum autem in portu navis domun
Islandiam parata staret, vir quidam Bruni exstr
mensis coronidem ejus (husafnotra habende c
tur) licitabat, dimidia auri selibra, quæ aliusq
cum vendidisset, cognovit è ligno, quæ sem us
maufr vocant, antea sibi incognito, quæ Thori
tumvis è Vinlandia avecto fabricata Episcop
(Arngrimus lignum istud maffholtridis, i
baum, vel ruscum mevsdorn, qui circumcopi pa
ligatus mures arceat, fuisse existimavit Bion
quam recte nescio, pretiosissima id genus diarniur
ligna fuisse patet ex Haraldi Imperiosi autem h
ta, qui vasculum potorium Thorere cepta Co
Steige, qui ipsi Regium nomen indidit, aut
magnifici muneris loco donavit) cum Biornus
finum orientalis Islandiæ Skagafjörður quissimi
dictum deinceps delatus esset, hyeme docume
quæ ibi exegisset, emit prædium Glaumstingta,
bæ, exædificavitque pro loci conditione git; fi
magn
ma

omni destitit magnifice & inhabitavit, quoad vixit, in-
 cum uxor primates viros honorabatur, clara ex il-
 solvisset, felix profapia deinceps orta est. Post ejus
 venit, opib; bitum uxor, postquam cum filio Snor-
 æcipuos virio in Vinlandia nato, domo longo tem-
 ique hyeme ore præfuisse, Romam petivit; Inde
 portu navis domum reversa, sacram ab eo ædem do-
 r quidam Bruni exstructam deprehendit. Secularibus
 sanotra habet inde curis vacans Deo se devovit, mo-
 selibra, quæ alisqve facta, sanctioribus studiis ad fi-
 è ligno, quæ usque vitæ operata est. Snorrii fili-
 cognito, quæ Thorgeir, pater erat Ingveldis Brandi-
 o fabricata Episcopi matris, filia autem Snorri Hall-
 d maffholtzidis, mater fuit Runolfi Thorlaci Epi-
 1, qui circoscopi patris. Frater Snorrii Germanus
 se existimavit Biornus, Thorunæ pater, illa autem
 tima idgen Biarnium Episcopum progenavit. Quæ
 Imperiosi autem hic relata sunt ex ore Karlsefnii ex-
 Thorere cepta Codex Flat: pag: 288 tradit. Mul-
 men indiditum autem hinc discrepant ea, quæ
 avit) cum Biornus de Skardza secutus est, anti-
 kagafiorduqvissimi licet seculi genium redolentia,
 t, hyemen documenta, vetustissimis strophis inter-
 lium Glaun tineta, quæ Haukus nomophylax colle-
 ci conditiõ git; floruit anno MCCCVI, quæ sum-
 magmatim exponere non pigebit.

CAP. VIII.

*De Leifi itinere in Norve-
giam ad Regem Olafum
Tryggvinum, inventaque
in reditu Vinlandia, & re-
ligionis Christianæ felicia
in patria promulgatione.*

Eirici Ruffi uxorem Thorhildem no-
minat, eorumque filios Thorstei-
num & Leifum, viros eximios, quorum-
rum prior apud patrem semper manserit, in-
tunc nec fuerit in Gronlandia, qui illum animæ in G-
corporisque dotibus antecesserit. Leifus filius
autem, ut primum è Gronlandia navigavit, æst-
verit, in Hæbudas delatum tradit, ubi longæ æst-
go per æstatem tempore moratus, assuevit mo-
verit mulieri nomine Thorgunnæ clæyrbygg-
ris natalibus ortæ, sed abstrusarum artium,
um peritæ, vel potius veneficæ, quæ eum Gronlan-
abeuntem comitari voluerit, quæsiuit niretur,
igitur perhibetur, an id ex consensu præhiberi
pinqvorum ejus fieri posset, quæ se illuc pressur-

nihil

I. *in Norvegia*
Olafum
ventaque
dia, & re
nae felici
gatione.
 nihil morari respondente, regessisse, tam
 obilem foeminam in peregrina terra ca-
 tivam a se tam exigua manu duci non
 posse. Illa se gravidam eo patre professa,
 et procul dubio filium enixuram, quem
 d eum, cum primo per aetatem liceat,
 missuram, vel promissit, vel minata est, se
 enique aliquando secuturam; ominari
 utem filium illum haut ei quandoque u-
 liorem futurum, quam abitus ejus sibi
 hoc tempore esset acceptus. Ei Leifus di-
 orhildem no edens annulum digitalem donabat, pal-
 ios Thorstem insuper ex Gronlandico panno, bal-
 eximios, quoniamque dentibus animantium inter-
 per manserunt. Puer ille Thorgils dictus, po-
 i illum aninea in Gronlandiam devenit, eumque Lei-
 erit. Leifus filium agnovit; dicitur etiam in Islan-
 ndia navigantem aestate, quae prodigia Frodurarensia
 adit, ubi lon taceffit, delatus (id quod consistere
 ratus, assve nullo modo potest, incidunt enim, teste
 rgunnæ clayrbyggva saga, in annum Christi mille-
 usannum artum, qui pueri hujus natalis est) In
 æ, quæ eum Gronlandia deinceps moratus, antequam
 , quævisi niretur, monstruosum quid edidisse visus
 onfensu proerhibetur. Id autem specialius nullibi
 , quæ se illuxpressum invenio. Leifus ex Hebridibus
 nih
 per

per autumnum in Norvegiam deVectus
 in magno honore apud Regem Olafum
 Tryggvinum fuit, aqve illo ad Christiana
 nam religionem æstate proxima in patriam
 plantandam amandatus, visus namqve
 illi vir spectabilis & felix perhibetur. E
 in itinere longo tempore a recto cursu de
 vians, incidisse fertur in terras ignotas
 eo situ, ubi nulla terrarum spes unquam
 fuerat. Ibi agri triticum sponte na
 tum ferebant, vites etiam nasceban
 tur cum arboribus, quas mausr voca
 bant; tantæ autem arbores istæ fuiss
 dicuntur, ut ligna inde ædificandis domi
 bus apta desumpta sint. In itinere nau
 fragum hominem liberasse traditur, re
 duxqve Christianam religionem publice
 promulgasse, literas etiam Regis Olaf
 certa qve voluntatis ejus signa exhibuisse
 gloriamqve novæ religionis multis verbis
 celebrasse. Abnuir pater, Thorhild
 autem uxor statim isthæc probavit, a
 demqve sacram exstrui curavit, ubi cum
 illis, qui convertebantur, precibus vaca
 vit. Exinde ædes illa Thorhildis ædes
 dicta est, lectiqve & commercii divortium
 pote vi

am Ch
 vod is
 yeme
 agos
 ertit;
 tum B

De T
 in i
 dia
 in C
 cum
 filia
 maje

xin
 Le
 qve
 filius,
 cum ra
 pote vi

jan

am devectorum Christiana facta cum marito fecit, id
 regem Olafum quod is admodum ægrè tulit. Proxima
 ad Christianam Leifus quinquaginta Reppas seu
 prima in patrias agos in Gronlandia ad Christum con-
 versus namque fertur; in Orientali regionis parte id fa-
 ctum Biornus de Skardza interpretatur.

CAP. IX.

*De Thorsteini Leifi fratris
 in investiganda Vinlan-
 dia irritò conatu, repulso
 in Gronlandiam, nuptiis
 cum Gudride Thorbiorni
 filia, ejus educatione &
 majoribus in Islandia.*

Thorsildus inde cupido investigandæ terræ
 probavit, a Leifo inventæ complures incessit,
 vit, ubi cum quorum princeps Thorsteinus Eiri-
 ecibus vacat filius, vir prudens & popularis. In Ei-
 rhildis ædibus cum ramen omnium vota inclinabant,
 ui divortium potè virum inventa Gronlandia fortu-
 natum,

natum, experientia insuper clarum: diu edueat
 cum abnuisset, amicorum tamen petitio biorni
 ni ad ultimum cessit. Navis Thorbiornum R
 Vivillici, de quo mox plura, viginti nau Thorfi
 tis parvo commeatu instructa ad id de ptivos
 lecta est. Mane quodam Eiricus domo cipatus
 eqvitans, prius scrinium auro argentoque restitue
 plenum abscondit; In via autem eqvo cis præ
 cum excidisset, duabus costis fractis, bra illet, fer
 chium, quâ humeris jungitur, valde læsi ceret?
 Uxori itaque Thorhildi, thesaurum ab re, nam
 sconditum ut auferret, mandavit, pœnam futurum
 enim hanc se ideo mansisse, quod eum oc stea Viv
 cultasset, fassus est. Magna deinde lætiti ad finem
 è sinu Eiriksfiordo solvebant, verum lon Hujus fi
 go tempore tædioque à cursu aberrabant singuli
 nam Islandiam in conspectu habuerunt signum
 aves etiam Hybernicas viderunt, atque silsfior
 per oceanum, sub hyemem in sinum E fluxerun
 riksfjordum iterum devenerunt, omnes ex qua T
 que socios nauticos propriis penatibus de qua agin
 stitutos per hyemem liberaliter Eiricu suscepit,
 Rufus aluit. Eadem hyeme Thorsteinus E prædio
 rici Rufi filius Gudridem Thorbiorni Vivil quadrant
 lici filiam, consentiente patre, uxorem du it, illius
 xit, de cujus parentibus, ipsiusque puella negotian
 edi

clarum: diu educatione pauca prælibanda sunt. Thor-
 biorni illius pater Vivill, unus erat comi-
 s Thorbiorni tum Reginæ Auduris, profunde divitis,
 , viginti nau Thorsteini Ruffi matris, & quidem inter ca-
 cta ad id de ptivos Hibernicos servili conditoni man-
 iricus domo cipatus, prius quam eum Audr libertati
 o argentoque restitueret. Cum autem illa sociis nauti-
 autem eqv cis prædia distribueret, eumque præteri-
 s fractis, bra sset, fertur quæsisisse, quamobrem id fa-
 r, valde læsi ceret? illa autem respondisse, nihil refer-
 nefaurum ab re, nam ubicunque esset, magnum virum
 avit, pænam futurum; vallem tamen de nomine ejus po-
 vod eum oc stea Vivildalum dictam ei donabat, quam
 e inde lætitia ad finem usque vitæ postea inhabitavit.
 , verum lon Hujus filii fuere Thorgeir & Thorbiornus;
 i aberrabant singuli singulas Einaris de Laugabrecka
 habuerunt Sigmundi filii Ketillis Thistilis sinus (Thi-
 unt, actique tilsfiori) eponymi nepotis filias uxores
 in sinum E luxerunt; Iste Arnoram, ille Hallveigem,
 unt, omnes ex qua Thorbiornus Gudridem hanc, de
 oenatibus de qua agimus, mira specie virginem filiam
 iter Eiricu suscepit, quam Ormus vir opulentus, de
 orsteinus E prædio Arnarstapa occidentalis Islandiæ
 biorni Viv quadrantis, cum uxore sua Halldise educa-
 uxorem du it, illius nuptias cum Einar quidam, qui
 usque puella negotiando rem fecerat, quantumvis opu-
 ed

lentus, tantum quod libertino patre satus
esset, non impetravit, patre virginis Thor-
borno quantumvis opibus ad familia-
sumtus sustentandos indigente; qui cum
videret res suas extenuari, nec pari ut an-
tea splendore familiam sustentari posse,
maluit solum vertere, quam quicquam
ex solita magnificentia remittere. In
Gronlandiam igitur ad amicum suum Ei-
ricum Rufum, quem in Islandia opibus au-
xilioque juvit, concessit. Is enim disce-
dens amicis promisit, occasionem non in-
termitturum, si quæ illis forte indigent-
ibus, juvandis unquam affulgeret. Tri-
ginta nautis instructus, inque horum nu-
mero Ormo cum uxore familiaque, qui
illum nunquam deserere sustinebat, (ve-
rum subito in itinere morbo, perque
nautas pervadente, cum uxore sua subla-
tus est) patria solvens in promontorium
Herjolsnesiam delatus, ab opulento viro
ejus loci primario nomine Thorkele ho-
spitio exceptus est, cum omnibus nau-
tis, quibus is alimenta liberali-
ter præbebat.

CAP.

De
dici
te

A

fi
C
fi
esset, id
bant in
Thorb
verno
cos, qu
uriosi
Thorke
eretur,
t hoc o
erio fat
d se inv
except,
us fatidi
i sedes i
nis galli
s sagæ

CAP. X.

De fæmina quadam fatidica, ejus habitu, & in arte Seidica peritia.

Affligebat eo tempore dira fames Gronlandiam; multi autem scire gestiebant, quanto tempore duratura esset, id autem facile se assecuturos sperabant indicio fæminæ fatidicæ, nomine Thorbiorgis, quæ per terram illam hyverno tempore convivari solebat apud eos, qui futurorum factorumque suorum curiosi illam invitabant. Cum autem Thorkell tractus istius facile princeps haberetur, ei etiam competere videbatur, ut hoc onere in se suscepto incolarum desiderio satisfaceret. Eam igitur Thorkell ad se invitavit, honorificeque pro more excepit, quæ novem sororibus suis omni- us fatidicis sola tum supervixerat. Alta sedes in pulpito parata, culcitaque plu- ris gallinaceis referta substrata, venien- tis sagæ habitus ita describitur. Pallam

cæru-

cæruleam, ligulis adstrictam (tingla mot-
tul vocant) ad imam usque fimbriam la-
pillis ornatam induebat, collum autem
sphæruleis vitris cinxit, capite velamen
ex pellibus nigris agninis felinis albis sub-
ductum, baculum manu, quem globus
ex orichalco lapillis confitus coronabar ge-
stabat, zonam sibi circumdedit, (Hunlandi-
cam vertit Thomas Barthol: verbis exem-
plar, quod secutus est, ubi hyndskan
linda habetur, meum habet hniosku lin-
da, id quod aridam zonam denotat, nullo
sensu, suspicor scribendum hundskins lin-
da: zonam ex corio canino, talem enim
delectum cæterarum pellium diversitas
suggerit) inde vasta crumena dependebat
qua magicæ artis instrumenta reconde-
bantur, pedibus calceos ex pelle vitulina
villosos longis corrigiis adnexit, in qua-
rum extremitate magni globi stannei
manibus chirothecas e pelle felina, intus
vollosas & albas gestabat. Eam omnes
honorifice salutabant, excepit autem salu-
tationes prout cuique favebat. Thorkel
manu ejus apprehensa, in sedem præpa-
ratam de duxit, orauitque, ut domum, fa-

miliam

miliam
templ
cuit.
puls e
nus ar
ari ex
cujus
consta
bant,
mensis
an pro
mores
placere
da essen
noctem
stridie
cantati
bita sur
scebat,
tium or
ctum, c
invent
filia res
nec qui
men ed
carmen

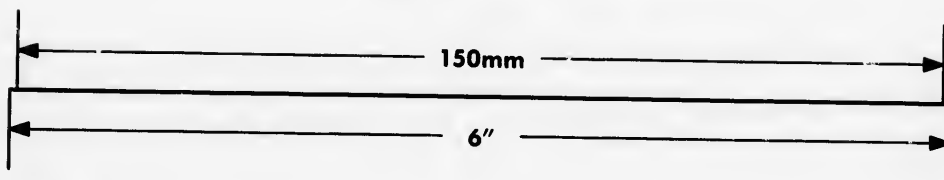
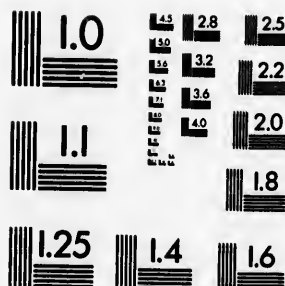
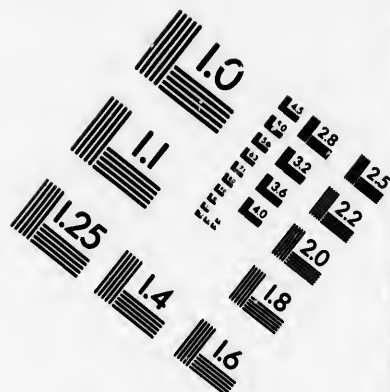
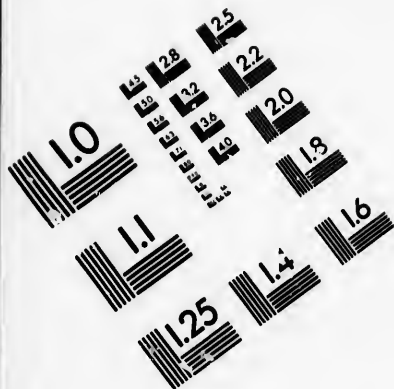
(tingla mot-
fimbriam la-
llum autem
ite velamen
nis albis sub-
vem globus
ronabar ge-
(Hunlandi-
erbis exem-
i hyndskan
hniosku lin-
enotat, nullo
ndskins lin-
talem enim
n diversitas
dependebat
a reconde-
elle vitulina
xit, in qua
bi stannei
elina, intus
am omne
autem salu-
Thorkel
lem præpa-
omum, fa-
miliam

miliam, greges & armenta accuratè con-
templaretur, ipsa autem ad pleraque ta-
cuit. Fercula autem ei apponebantur,
puls è lactè caprina, cordaqvè omne ge-
nus animalium, quæ ibi prostabant, cocle-
ari ex orichalco, cultro mucrone fracto,
cujus manubrium dentibus balænarum
constabat, quod duo ænei circuli ambie-
bant, usa est. Finitâ cœna remotisque
mensis, Thorkell eam accessit, sciscitatus
an prospectus ei patuisset, utqve domus
moresqve & ingenia eorum, qui ibi essent,
placerent, quamqve cito ea, quæ investigan-
da essent, nosse posset? Illa nihil se, priusquã
noctem ibi edormivisset, relaturam. Po-
stridie pomeridianis horis, ea, quæ ad in-
cantationes Seidicas requirebantur, præ-
bita sunt. In primis autem fæminas po-
scebat, quæ carmen ad Seidicum exerci-
tium omnino necessarium, Vardlokr di-
ctum, callerent, nulla autem, quæ teneret,
inventâ est. Tum Gudridis Thorbiorni
filia respondit: Neqve ego fatidica sum,
nec quicquam hujus artis scio, Halldis ta-
men educatrix mea in Islandia docuit me
carmen, quod Vardlokr vocant. Næ tu

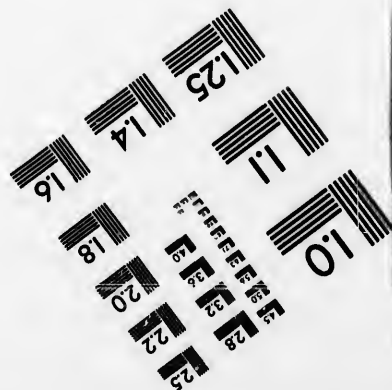

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

APPLIED IMAGE, Inc
1653 East Main Street
Rochester, NY 14609 USA
Phone: 716/482-0300
Fax: 716/288-5989

© 1993, Applied Image, Inc., All Rights Reserved

quidem ait Thorkell hac scientia felix es
 Illa autem respondit: Hæc sola res est,
 quam ego nullo modo promovebo, sum
 enim Christiana. (Ex his cum sequentibus
 collatis patet Vinlandiam post annum mil-
 lesimum detectam esse.) Saga autem, sine
 religionis suæ labe posse eam amicis hac
 in re morigerari. Hac Satanæ tentatione
 victa tenella virgo magicum carmen
 dulci melodia ad admirationem omnium
 præcinebat; interea mulieres pulpitum,
 cui saga insidebat, circumstabant. Fini-
 to carmine iāga Gudridi gratias agebat,
 affirmans genios multos diversosque al-
 lectos carmine modulantisque dulcedine
 jam accessisse, qui antea eas deserturi erant,
 obsequiumque detrectabant, patere jam
 sibi multa, quæ prius delituerunt. Thor-
 keli autem se prædicere annonam non ul-
 tra hyemem duraturam, mitescenteque
 cælo levandam, morbumque, qui
 eos hucusque vexabat, opinione citi-
 us desitutum, Gudridi autem se opem si-
 bi latam repensuram prædicebat, cito in
 Gronlandia viro longe maximo nuptu-
 ram, nec tamen conjugium illud diutur-
 num

num fu
 revocer
 sobolen
 tiores
 possit,
 Exinde
 cupidin
 sciscitab
 interroga
 Deinde
 batur;
 ridis pat
 rituique
 prædium
 fatidicæ
 nam & f
 morbus
 tus cessa
 promon
 num Eir
 adventu
 ni famili
 tius part
 enim par
 res cense
 ximo au

tia felix es, num futurum, cum fata eam in Islandiam
 sola res est, revocent, ibi magnam honorandamque
 vebo, sum sobolem ex ea progenerandam, quam cla-
 sequentibus riores radii illustrent, quam ipsa intueri
 annum mil- possit, eamque amice salutatam dimisit.
 autem, sine Exinde singuli, qui aliqua cognoscendi
 amicis hac cupidine tenebantur, eam pro se quisque
 tentatione sciscitabantur: Ipsa autem liberaliter ad
 n carmen interrogata respondens quæsite enodavit.
 n omnium Deinde ad alia prædia per nuncios voca-
 pulpitum, batur; qua abscedente Thorbiornus Gud-
 nt. Fini- ridis pater, qui noluit impiis ceremoniis
 as agebat, rituique magico interesse, inque aliud
 sosque al- prædium abcesserat, revocabatur. Dictis
 dulcedine fatidicæ eventus per omnia respondebat,
 turerant, nam & fames caritasque, appetente vere,
 atere jam morbus etiam à nautis Thorbiorni exor-
 nt. Thor- tus cessabat. Thorbiornus igitur navem
 m non ul- promontorio Herjolsnesia molitus ad si-
 scenteque num Eiriksflordum pervenit, aqve Eirico
 ve, qui adventu ejus magnopere lætato, cum o-
 one citi- ni familia per integram hyemem vel po-
 opem si- tius partem reliquam hyemis (primam
 t, cito in enim partem veris hyemis nomine vere-
 o nuptu- res censebant) hospitio exceptus est, præ-
 d diutur- ximo autem vere in Stockanesia Eiricus
 num

ei agrum monstrabat, ubi domum amplam satis exstruxit, prædiumque magnificum erexit, quod quoad vixit incoluit. Deinde Thorsteinus Eirici Ruffi filius eam consensu Thorbiorni conjugio sibi junxit. Codex Flat: viduam eam Thorsteino nupsisse tradit, junctam prius Thoreri, quem Leifus naufragio liberavit. In prædio Brattahlid nuptiæ magnificè celebratæ sunt, Eirico adhuc vivo, secus ac Codex Flat: tradit.

CAP. XI.

De contagioso inter nautas Thorsteini exorto morbo, ejus morte, prodigio & in Gronlandia prisco sepeliendi ritu, adventuque Karlsefnii, & nuptiis cum Gudride.

Dimidiam partem prædii Lifufiordii dicti (malim prædii cujusdam in Lifufiordo) Thorsteinus possidebat,

bat, a
nxor
codici
ius cu
nyem
autem
infecit
Gardu
deince
num
Thor
ripuit
tans a
re Tho
la ia
te, voo
dito, G
tium
qvesta
tata est
bus sta
nm r
Thors
horula
lapsis
tem fil

domum am-
nque magni-
vixit incoluit,
filius eam
io sibi junxit.
horsteino nu-
horeri, qvem
In prædio
ce celebrata
us ac Codex

r nautas
morbo,
gio & in
sepeli-
entuque
tiis cum

i Lisufiordi
ujusdam in
us posside-
bat,

bat, alteram ei cognominis alter, cui
uxor etiam nomine Sigridis (Grimhildis
codici Flat.) Eò Thorsteinus Eirici Ruffi fi-
lius cum uxore se cæptu autumnii contulit,
hyememque ibidem permansit: morbus
autem contagiosus universam domum in-
fecit. Primus Oeconomus nomine
Gardus, vir pluribus invisus, occubuit,
deinceps reliqui, tandem etiam Thorstei-
num Eirici filium, & Sigridem alterius
Thorsteini uxorem pestifera illa lues cor-
ripuit, simulque decumbebant. Ægro-
tans autem Sigridis, cum comitata uxo-
re Thorsteini Eiricii, vespere quodam in
lo-
am secessit, ubi vi morbi invalescen-
te, vocem continere nequibat. Quo au-
dito, Gudridis longius, quam ut in claman-
tium vocem audire possent, progressas
questas, ad reditum maturandum eam hor-
tata est, Sigridis à mortuis, qui præ fori-
bus starent, interclusam respondit, in eo-
rum numero ipsam se agnoscere, ut &
Thorsteinum Gudridis maritum. Post
horulam deinde redeundum monuit, di-
lapsis quippe spectris, Thorsteinum au-
tem sibi visum scuticam tenentem cæte-
ros

ros verberaturum; postquam domum re-
petiverant, eadem nocte exspiravit, locu-
lusque funeri recondendo paratus est.
Cum autem Thorsteinus maritus ejus, ad
stationem navium remiges piscaturos de-
duxisset, per nuncium celeriter ab ægro-
tante Thorsteino revocabatur, metu peri-
culi ab uxore ejus Sigride recens mortua,
quæ resurgens eum infestans, vestes no-
cturnas subitura videbatur, qui subito
rediens, deprehenso Thorsteini spondam
ascendisse securim magnam pectori ejus
adegit. Thorsteinus autem Eirici filius
sub finem crepusculi decessit. Nocte au-
tem paulum procedente, erexit se, jussit-
que Gudridem uxorem acciri, testatus
hanc horulam sibi à Deo indultam, ad res
suas componendas. Hospes itaque eam
dormientem excitavit, maritique jussa ei
exposuit, non tamen quid ei hac in re
consultat, sibi constare. Illa autem respon-
dit, prodigium hoc memorabile futurum,
se autem eum accessuram, quidque affe-
rat cognituram, fretam fiducia clemen-
tiæ Divinæ sibi semper propitiæ, neque
enim se periculum, si quod immineat,
effu-

in domum re-
spiravit, locu-
paratus est.
ritus ejus, ad
iscatuos de-
ter ab ægro-
r, metu peri-
cens mortua,
, vestes no-
qui subito
ini spondam
pectori ejus
Eirici filius
Nocte au-
xit se, jussit-
ri, testatus
tam, ad res
itaque eam
que jussa ei
i hac in re
em respon-
e futurum,
idque affe-
a clemen-
æ, neque
immineat,
effu-

effugituram, neque causam præbituram,
ut mortuus deinceps post completa fata
oberret, id autem ne fiat, se contra illum
ergiversante, valde verendum. Acce-
dens mortuum lachrimas fundentem vi-
dere sibi visa est, qui deinde quædam ei
soli, nulli alii cognita, in aurem insusur-
rabat. Hæc autem in propatulo locutus
est: Beatos esse, qui religionem Christia-
nam colerent, omni quippe gratia Divina-
que misericordia subnixam, paucis autem
religiosè coli, corruptè etiam mortuos,
jam ab instituta per Gronlandiæ religione,
terræ non consecratæ mandari, funebribus
cautionibus parcè celebratis, se autem cum
aliis, qui ibi decesserant, ad templum de-
ferri velle, præter solum Gardum, ut qui
eos, qui ad id usque tempus per hyemem
mortui sunt, inquietaverit. Eum enim
ultricibus flammis quam ocissime com-
burendum monuit. Deinde uxori de in-
stante sorte sua quædam prædixit, præ-
cepitque, ut caveret, ne Gronlandorum ulli
nuberet, pecuniam autem communem in
templa, partem etiam in pauperes eroga-
ret.

ret. Atque his dictis iterum sopiebatur. Gam
Solebant in Gronlandia, aliis etiam semi- te to
christianis regionibus aut etiam incultis dex F
terris, navigationibus tamen frequenta- tum
tis, mortui in humo non consecrata sepe- cum
liri, baculis supra pectora erectis, sepul- tus l
chri sepultique indicibus, quos sacerdos tum l
licet longo tempore evoluto extraxit, fo- tur ;
raminique lustricam aquam infudit, can- nollet
tusque exequiales celebravit. Thorsteinus domu
cum reliquis funeribus ad templum dela- berali
tus est. Gudridis autem ad mariti patrem vexer
Eiricum Rufum concessit, qui eam filia ces de
loco habuit. Paulo post pater ejus Thor- bita su
biornus de Stockanesia decessit, cujus cum toris,
illa ex asse hæres esset, Eiricus patrimo- vans l
nii curam omnem in se recepit, & ex fide tionis
administravit. Eodem tempore binæ ex gna lib
Islandia naves in sinum Eiriksfjordum de- compe
venerunt, aliam Thorfinnus Karlsefnus, hospite
adscito secum Snorrio Thorbrandino, de animo
sinus Alftasfjordi Islandiæ prædio Skoga- nio esse
stranda, cum nautis quadraginta: aliam quærat
Biarnius Grimolfinus de tractu, sinui Brei- inde di
dasfjordo adjacenti, una cum Thorhallo pure qu
Gam- litorum

m sopiebatur,
is etiam semi-
etiam incultis
en frequenta-
nsecrata sepe-
rectis, sepul-
vos sacerdos
extraxit, fo-
infudit, can-
Thorsteinus
mplum dela-
mariti patrem
qui eam filia
r ejus Thor-
t, cujus cum
us patrimo-
it, & ex fide
ore binæ ex
fiordum de-
Karlsefnus,
randino, de
edio Skoga-
inta: aliam
u, sinui Brei-
Thorhallo
Gam-

Gamlino ex orientali insulæ ejus quadran-
te totidem nautis instructam direxit, (co-
dex Flat: ex Norvegia Karlsefnium profe-
ctum tradit.) Ad eos igitur Eiricus Rufus
cum pluribus indigenis mercatum profe-
ctus humaniter excipitur, donoqve quan-
tum liberet è mercibus præcipere jube-
tur; à quibus ille liberalitate vinci cum
nollet, universos utriusque navis nautas
domum ad hybernandum invitat, qui li-
berali hospitio læti, merces omnes eo de-
vexerunt, nec ædes iis receptandis capa-
ces defuerunt, omniaqve liberaliter præ-
bita sunt. Appetente festo natali Salva-
toris, cæpit Eiricus constrictari, id obser-
vans Karlsefnus, caussam subitæ muta-
tionis requisivit, pollicitus se ea, quæ ma-
gna liberalitate in eos erogaverit, abunde
compensaturum, ille gratissimos illos sibi
hospites obvenisse, ut qui oblata grato
animo acciperent, non tamen eo se inge-
nio esse, ut hospitum suorum damnum
quærat; illud sibi molestum, quod cum
inde digressi in alias terras devenirent,
jure quæri possint, se nullibi festum nata-
litiorum, seu Jolense, parcius celebratum
me.

meminisse, quam Brattahlide Gronlandiæ ad Eiricum Rutum. Karlsefnus illam curam facile eximi posse respondit, se enim frumento polentaque abundare, in usum convivii, quanta velit liberalitate instruendi, idque domum deferendum concessit. Id quod Eiricus etiam fecit, nec alias in paupere terra festum magnificentius celebratum traditur. Finito festo Karlsefnus de nuptiis cum nuru ejus Gudride eum ut curatorem interpellavit, facileque impetravit; quæ magnifice in Brattahlide celebratæ sunt, ibique hyems exacta. Atque hæc sunt, quæ de Gudride parentibusque ejus præmissa sunt: ad Vinlandiam iterum redeamus.

CAP. XII.

De profectioe Karlsefnii in Vinlandiam ejusdemque expeditionis sociorum, Biarnii nempe Thorballi & Thorvardi Eirici

Rufi

Rufi generi filiiqve Thorvaldi.

e Gronlandia
sefnus illam
pondit, se e-
bundare, in
beralitate in-
endum con-
fecit, nec
magnificen-
Finito festo
nuru ejus
nterpellavit,
magnifice in
iqve hyems
de Gudride
sa sunt: ad

*rlsefnii
iusdem-
socio-
e Thor-
i Eirici*

Rufi

Hac eadem hyeme in Brattahlide de
Vinlandia (nec tamen his monu-
mentis traditur Leifsum ei nomen
imposuisse) adeunda sermones sapius se-
bantur. Primo autem vere Karlsefnus
um Snorrio navem ad hanc expeditio-
em instruxerunt, Biarnius Thorhallus-
ve, quorum mentio prius facta est, pro-
pria nave vecti, in expeditionis societa-
em recepti. Tertiam navem Thorvar-
us Eirici Rufi gener, qui Freydisem, fili-
um ejus notham, uxorem habebat, ut &
Thorvaldi, ejusdem Eirici filius duxe-
unt, quos Thorhallus Venator dictus co-
nitabatur: diu ille familiam Eirici Rufi
ecutus, venationibus per æstates, hyemes
utem œconomiz operam dabat, vir
aturâ magnâ, robore ingenti, habitu gi-
anteo, colore nigrô, eloquio aspero &
dardaci, aspectu tristi tetricoque. Is
irico sinistriora consilia semper sugges-
t, Christianæ religionis cultor negli-
ens, locorum autem aviorum deserto-
rum

D

rum

rum & solitudinum scientissimus. Cernisit
 tum quadraginta (constat autem, ut m
 toties dictum, centuria decadibus duod
 cim) nautæ in hanc expeditionem co
 fluxerunt. In occidentalem inhabitat
 Gronlandiæ partem primò, inde in inf
 las Biarneyas, noctem diemque (two day
 inde austrum versus navigatum, quod
 terra in conspectum venit. Ibi petr
 multæ magnæque prostabant, duodecim
 cubitos lautæ, vulpium etiam magnus m
 merus; hanc Hellulandiam appellabant
 Inde nox diesque navigationi phænice
 (ost sudost) versus datæ, quoad terra
 vosa, animalibus abundans apparere
 cui insula continenti ad vulturum ob
 versa adjacebat. Ibi ursum occideban
 indeque nomen ei Biarneyæ indiderunt
 continentique Marklandiæ in austrum
 inde vela faciebant, donec ad promont
 rium quoddam perventum esset; ibi
 rina inventa, promontorioque inde Ki
 larnesiæ nomen inditum est, litora autem
 Furdustrandas, seu mira, vel mirè vast
 litora nominarunt. Deinde terra sinib
 secabatur, quorum unum cum intrassent
 em

issimus. Cernisit Karlsefnus par hominum natione
autem, ut multorum, tantæ pernicitatis, ut feras cursu
cadibus duodecim perarent, quos Leiso Rex Olafus Tryg-
ditionem continuis discedenti donavit: Hakius vir,
em inhabitat emina Hekia dicti. His nox cum duo-
, inde in infinis diebus data ad perscrutandam terram,
que (two dæg) que austrum tendere jussi, ad præfina-
gatum, quorum tempus redibant, alter racemum,
it. Ibi petricam alter triticeam, asportabat. Ve-
nt, duodecim horum Kiapal dicta, sine manicis ad
n magnus nuda aperta, tegumentum simul capitis,
n appellabant quod inter fœmora fibula adstrinxit. In-
oni phœnicem navigantes alterum sinum intrarunt,
quoad terra fuit cujus ostium insula adjacebat, æsti-
us apparere circumfusa, inde etiam Straumseya
ulturnum oblecta; Ibi hyemabant, pecoraque in ter-
n occidebant emiserunt. Indoles terræ optima,
e indiderunt ites tamen & triticum non ferebat. Hic
n austrum de eorum ad sustentandam hyemem neces-
d promontoriarum, perque autumnum colligenda-
esset; ibi cum obliti, tantum in exploranda terra
que inde Kiapal occupabantur. Tanta autem in insula il-
litora autem anatum earum copia fuit, quarum plu-
el mirè vasina in maximo pretio est, ædque Nor-
terra finibus legis contracte et vocantur, ut vix sine
m intrassent eorum damno incessus peream pateret.

em

D 2

Hye-

Hyeme autem superveniente, piscatula
venatione deficiente, annonæ caritas sub
secuta est: votis itaque Deo supplicabant
verum cum non tam subito ut volebant
exaudirentur, Thorhallus venator discen
sit. Eum igitur cum post duos dies no
ctemque inquisivissent, tandem in pra
rupto jugo supinum jacentem, ore diduc
to, quædam submurmurantem inven
runt; quærentibus quid ibi ageret, nihil
ad eos respondit; domum tamen eos com
mitatus est. Paulo post cetus ad litora
appulit, nemo autem, cujus generis esse
cognovit, quem dum elixatum manduca
rent, singuli male affici videbantur. Tum
Thorhallus, potentior jam Rutilus ille
(Thorem indigitavit) Christo vestro fuisse
hac enim mercede odam, quam ei ded
icabam, rependit, raro enim me fefellit.
Quo cognito, cetum in mare projec
runt, Deoque se suaque omnia comm
serunt. Mox cælum mitescebat, mare
que sedatum, piscationibus idoneum re
debat, exinde alimentorum terra
marique satis, nam & animalium
copia suppetebat.

De
Hi
vit
que
efn
dia
tion
que
ling
tur
diis
Skr
mno
The
ve
ve
iam re

CAP. XIII.

De Thorhallo venatore in Hiberniam propulso, servitioque ibi ad finem usque vitæ multato, Karls-efnii cum sociis Vinlandiæ ulteriore investigatione, terræ illic aquarumque fæcunditate, Skrælingornm habitu, mercatura & inde exortis desidiis, & bellis, quæ tamen Skrælingorum majore damno finiebantur.

Thorhallus venator cum nautis nove n. Furdustrandas prætervectus, veis in aqvilonem versis, Vinlandiam requirebat. Extant duo rhytmi,

D 3

dum

CAP

dum aquam navi inferret, fusi, qui antea multa
 civitatem & quidem istius seculi gentium via
 sapiunt. Kialarnesia superata, cum exacta
 occidentem tenderet, oborta ab occasu sumptu
 tempestas ad Hiberniam eum propulsa, illo c
 ubi omnes tristi servitio pressi miseram quoda
 vitam traduxerunt, donec ob Christianorum coreis
 fini odium impietatemque morte multati erun
 sunt. Id quod mercatores in Islandia secund
 retulisse traduntur. At Karlsefnus cum Thorb
 Snorrio Biarnioque contrario situ illam Thorb
 investigaturus, proris in austrum versus inter p
 post longam navigationem eo deveniens viam p
 runt, ubi fluvius e stagno quodam evadit pigre
 lutus in mare decurrebat, sed longis indunt,
 tercedentibus æstuariis, navi, decreverunt ipse m
 te æstu, inaccessus, itaque eam in ostio quippe
 collocabant, plana ibi camporum tringenis
 cum, colles vites sponte natas proferens exigua
 bant, rivuli omnes piscibus pleni, qui montu
 fossis in veniæ seu accessus maris extra Thors
 mis ductis, illati scilicet, durante seu a distinct
 flu recedente, nudis manibus capiebantur us fix
 (id genus pisces sacros vocant, credunt transseg
 quod sine labore capiantur.) Diversa ibi pis nih
 multo au

, fusi, qui antea multaque animalium genera, per pin-
 sula seculi genium via pascua sylvasque oberrabant. Post
 erata, cum exactas, ludis corporibus reficiendis in-
 orta ab occasu sumptas, duas hebdomadas, sine oblato
 eum propulso culturae humanae indicio, tempore
 orelli miseram quodam matutino frequentes scaphas,
 ob Christianis coreis intactas appropinquantes conspe-
 morte multaverunt, signa his erectae, inque orbem
 s in Islandia secundum Solem, triturae stridore cir-
 Karlsefnus cum cumactae hastae, pacis nuncia Snorrius
 ario situ illarum Thorbrandinus, approbante Karlsefnio,
 austrum versus interpretatus, praelato niveo clypeo, ob-
 n eo deveniendi procedendum monuit, quo viso im-
 quodam evigile adrenigantes in terram exscen-
 sed longis indunt, admirantes Gronlandos, nec
 vi, decreverunt ipsi minori admirationi fuerunt, nigri
 eam in ostio quippe & aspectu insuavi, capillo brevi,
 porum trigenis amplis, oculisque magnis; post
 atas proferebatur exiguam deinde moram transmissio pro-
 s pleni, qui montorio vela austrum versus flectebant.
 maris extra Thorfinnus cum sociis in tabernis, quas
 urante se vel a distinctis locis propius mare vel remoti-
 capiebantur us fixerat, hyemem nivis expertem
 cant, credebat translegit, pecora pabulosis impasta cam-
 Diversa ibi pis nihil alimenti ultra requirebant. Pri-
 mum mo autem vere scorteis oriolis frequens

sinus turmas Skrælingorum signis pacificis provexit, albisque clypeis exceptos in terram allexit. Permutatio deinde facta, hinc panni rubri, quo advenæ miri delectabantur, illinc ferinarum exuviarum, quarum singulæ spithama veniebant, & cum expetentium aviditati non sufficeret, pannus palmo, his capita obvolvebant. Forte procurrens e silva Karlsefnii taurus horrendo mugitu eos ita exterruit, ut versi protinus in fugam, tres hebdomadas exessent; quibus exactis ingens scaphularum adventantium numerus mare prope universum occupasse visus est, nec signa secundum Solem ut antea, cum pacem denotarent, sed inverso ordine rotabantur. Belli signum Karlsefnii agnoscens, rubrum clypeum erigebat. Skrælingi autem navibus erumpentes, missilibus fundis excussis illos eminens impetebant, globum deinde cæruleum, ovino ventri haut absimilem, hastæ impositum in terram supra milites Karlsefnii, retentâ hastâ, jactabant, qui magno strepitu decidens, tantum præ se

(ter-

terro
cum
circu
sum
que a
derer
quam
ibi re
Freye
verte
gitis
non a
stis;
frusta
erem.
dos pr
yam f
da) Sk
batur
suorum
Thorb
petræ j
dio arr
vero
extert
metuen

n signis pacifi-
 peis excepto-
 atio deinde fa-
 advenæ miræ
 arum exuvia-
 thama venie-
 aviditati non
 his capita ob-
 rens è silva
 o mugitu eos
 us in fugam
 vibus exactis
 tantium nu-
 m occupasse
 m Solem ut
 t, sed inver-
 gnum Karls-
 ypeum erigi-
 piis armatis
 ibus erum-
 xuffis illos
 deinde cæ-
 ab similem,
 pra milites
 abant, qui
 um præ se
 ter-

terroris & formidinis egit, ut Karlsefnus
 cum sociis nullum quam in fugâ auxilium
 circumspicerent, marginemque fluvii sur-
 sum effusè legentes undique terra mari-
 que ab accurrente turba circumfundi vi-
 derentur, nec poterat fuga fisti, prius-
 quam ad præruptas rupes pervenissent:
 ibi resumptis animis fortiter resistebant.
 Freydis autem suos fugientes animad-
 vertens, intrepidè accedens, qvî, inquit, fu-
 gitis viri bellicosi homunciones hos, qvos
 non aliter quam pecudes mactare pote-
 stis; eqvidem si mihi arma essent, hos in-
 frustra singulis vestrum fortius comminu-
 erem. Nihil id ad trepidantes animan-
 dos profecit; itaque cum fugientes in syl-
 vam sequi non posset (erat enim gravi-
 da) Skrælingos nequaquam evasura vide-
 batur: qvibus persequentibus, incidit in
 suorum qvendam mortuum. Is erat
 Thorbrandus Snorrii filius, cujus caput
 petraë jactu collisum erat. Ejus igitur gla-
 dio arrepto, pugnae se accingebat. Ut
 vero complures occurrentes videbat,
 exertam manum gladio admovebat. Id
 metuentes Skrælingi ad naves fugiebant,

ocyusque abscedebant. Karlsefnus, Frey-
dise collaudata, contemplari cepit, quæ-
nam ea turba fuisset, quæ e silvis procur-
rebat; tandem animadversum nudas fuis-
se præstigias, nec copias, has, præter eas,
quæ navibus advectæ eus infestabant.
Exinde ad sauciorum vulnera obliganda
se convertit; duo eo prælio amissi sunt;
Skrælingorum autem complures. Unus
eorum in mortui Gronlandi cadaver cum
incidisset, securimque adjacentem exci-
peret, eam ligno impegit; ut autem cæ-
dendo aptam acutamque animadverte-
runt, unus post alium acumen ejus lignis
cædendis experiebatur; quidam autem
idem in lapide cum experiretur, eam con-
fregit, in quem cum non pariter ac in li-
gnum acuta animadverteretur, contem-
ptui fuit, magnoque nisu in mare projici-
ebatur. Karlsefnus continuum ab in-
digenis periculum prospiciens, terram
quantumvis amaram, deferendam duxit.
Gronlandiam igitur repetiturus, cum in
boream proras verteret, in quinque Skræ-
lingos, pelleas vestes indutos, dormien-
tes in litore incidit, cava us ligna arun-
di-

dinu
mal
hoc
bant
moni
ment
tur,
stabil
labari
perve
copia
um,
Strau
na na
austru
diam
uxore
que du
fisse,
tasse,
efnui
nator
naviga
nesiam
cidente

sefnus, Frey-
capit, quæ-
silvis procur-
n nudas fuis-
s, præter eas,
infestabant.
ra obliganda
amissi sunt;
ures. Unus
cadaver cum
entem exci-
at autem cæ-
nimadverte-
en ejus lignis
idam autem
ur, eam con-
riter ac in li-
ur, contem-
mare proje-
uum ab in-
ns, terram
ndam duxit.
us, cum in
inque Skrå-
, dormien-
ligna arun-
di-

dinum instar adjacebant, medullam ani-
malium sanguine mistam continentia;
hoc signo in exilium eos actos conjicie-
bant, deinde occidebant. Postea in pro-
montorium feris ita repletum, ut excre-
mentis eorum universum prope tegere-
tur, delati sunt, ibi namque per noctes
stabulabant, Mikiuneseam à fino appel-
labant. Inde in finum Straumssfordum
perventum est, ubi rerum necessariarum
copia affluebat. Alii tradunt Karlsefni-
um, una cum Snorrio, cum primum ad
Straumseyam appulit, ex illa statione u-
na nave, quadraginta nautis instructa,
austrum versus ad inquirendam Vinlan-
diam solvisse, centum reliquis, & in iis
uxore sua & Biarnio ibidem relictis, vix-
que duos menses inter reditum interces-
sisse, deinde eos in Vinlandiam transpor-
tasse, ubi hyems exacta sit. Inde Karls-
sefnus, ad inquirendum Thorhallum Ve-
natorum unica nave profectus in boream
navigando, cum promontorium Kialar-
nesiam superasset, curvato paulum in oc-
cidentem cursu, oras terre sinistræ ob-
jacen-

jacentis legit, perperuas solitudines, nec
ullibi cultis intersectas, donec ostium flu-
vii ab ortu in occidentem delapsi ingres-
sus idoneam navi stationem reperit.

CAP. XIV.

*De cæde Thorvaldi Eirici
Rufi filii, ab unipe de quo-
dam perpetrata, Karls-
efnii in Straumsfiordo
per tertiam hyemem man-
sione, nativitate Snorrii
ejus filii, captivitate duo-
rum Skrælingorum, Biar-
nii Grimolfini periculosa
navigatione in oceano Hi-
bernico, & ejus adversus
Islandum quendam in-
sum.*

*su
in
ej
qu*

M

*sent,
amni
illico
infixi
adipe
ram a
tum n
lo pot
unipe
denter
figeba
ceps r
ne, h
Inde
dum p
deban*

*summo vitæ discrimine
integritate, reditu Karls-
efnii in Islandiam, ejus-
que progenie.*

Mane quodam supra litus, vivum
quid se commovens aspectui se ob-
tulit; quod cum voce inclamas-
sent, repente unipes exortus ad ripam
amnis, ad quam navis stabat se, proripuit,
illicoque sagittam iliis Thorvaldi Eiricii
infixit; quam cum extraxisset, conspecta
adipe, sæcundam quidem, inqueiebat, ter-
ram adepti sumus, cujus nobis usus tan-
tum non interdicitur; ex eo vulnere pau-
lo post decessit. Karlsefnus cum sociis
unipedem in aquilonem celeri cursu ten-
dentem persecutus, interdum oculis de-
figebat, quousque in sinum quendam præ-
ceps ruit, id quod quidam eorum carmi-
ne, hodieque superstitè, complexus est.
Inde in boream navigantes, unipe-
dum patriam in conspectu habere sibi vi-
debantur, nec ulterius ex usu periclitan-
dum.

dum, Montes autem ex Vinlandiæ statione, quam Hoop appellarunt, procedentes, his ipsis montibus ubi versabantur perpetua congerie continuari in medio Straumsfiordum pari hinc & Hoopo distantia diremptum colligebant. Tertia deinde hyeme in Straumsfiordo (quo ventis repulsi videntur) exacta, ubi periculosa de usu foeminarum, quem promiscuum cælibes quoque poscebant, publicando, controversia exorta est. Primo autumnò Snorrius Karlsefnii filius ibi natus, trimus è Vinlandia solvit. Inde austro carbasa percutiente in Marclandiam devenerunt, ubi Skrælingouum quinqve, unusque inter eos barbatus, binæ foeminae, totidemque pueri inventi, cæteris elapsis terræque se immergentibus (ubi lustra forte habuerunt) pueri comprehensi sunt. Mox abducti, linqvamque Gronlandicam edocti, deinde sacris Christianorum initiati, matrem suam Vetthildem, patrem Vægium nominarunt. Duos Reges Skrælingis præesse referebant, nomen alteri Avallðinna, alteri Vallðidida, nullas ibi domos, antra speluncasque earum vicem supplere,

re, a
alba
re te
unde
land
Irlan
nium
num
verm
que
que f
flucti
pha il
mine
nunqu
cum
henda
dendi
ne ull
impor
postul
etiam
landus
clama
Biarni

ndiæ statione,
cedentes, his
tur perpetua
dio Straums-
distantia di-
deinde hye-
entis repulsi
ulosa de usu
um cælibes
do, contro-
umno Snor-
s, trimus è
carbasa per-
nerunt, ubi
usque inter
totidemque
terræque se
orte habue-

Mox ab-
am edocti,
itiati, ma-
n Vægium
Skrælingis
ri Avallda-
ibi domos,
em supple-
re,

re, aliam regionem suæ oppositam, quam
albas vestes induti incolerent, viri clango-
re terribiles, quibus hastæ præferrentur,
unde panni dependerent. Hvitra manna
land seu Alborum terram vel magnam
Irlandiam describi creditum est. Biar-
nium Grimolsinum tempestas in ocea-
num Hibernicum abripuit, cum infestum
vermibus mare, arrosam perforatam-
que navem exaltantium labores vota-
que frustratum adeo implevit, ut sensim
fluctibus immergi cœperit. Erat illis sca-
pha illita pice, quæ ex phocarum liqua-
mine conficitur, id genus navigia vermes
nunquam penetrant (seltioru vocant) Hæc
cum dimediæ tantum nautarum parti ve-
hendæ sufficeret, nec esset omnibus eva-
dendi copia, Biarnius forte legi iussit, si-
ne ullius stationis respectu, qui scaphæ
imponerentur; nullus autem tam æquo
postulato se opposuit. Inter alios Sors
etiam ei favebat, scapham ingressum Is-
landus quidam in nave sorte relictus in-
clamavit: Me ne hic inquit derelinques?
Biarnius sortis iudicio id fieri respondit.
Atqui

Atqui respondit ille patri meo in Islandia promissisti eandem nobis fortunam futuram. Esto, respondit Biarnius, quandoquidem vitæ tanto desiderio teneris, scapham ingredi, tibi enim libenter cedam. Atque ita in navem rediens, usuræ vitæ fidem integritatemque prætulit, cujus jacturam, quam præsentissimam, oculisque obversantem mortem longe magis exhorruit. Lembunculus Dublinum celebrem Hiberniæ urbem cum sociis incolumis pervenit. Biarnium autem cum cæteris undis absorptum omnes existimant, neque enim quicquam ulterius de eo constat. Vitam divinitus concessam, quo jure prodègerit, non disputo, fidei certe, quam etiam, si sortis beneficio usus esset, nequaquam temerasset, rarum & ad omnem posteritatem memorabile exemplum reliquit. Æstate quæ secuta est Karlsefnus in Islandiam cum uxore sua transfretasse traditur, inque prædium Reinarnefiam cum matrem suam se contulisse. Haukus nomine, vel supremus Islandiæ circa annum MCCXCIV. judex qui

li- descend

eo in Islandia
 fortunam futu-
 rius, quando-
 teneris, sca-
 libenter ce-
 ediens, usu-
 ve prætulit,
 lentissimam,
 ortem longe
 culus Dubli-
 em cum so-
 nium autem
 omnes exi-
 am ulterius
 itus conce-
 on dispu-
 is beneficio
 asset, rarum
 memorabile
 ra secuta est
 uxore sua
 ædium Rei-
 contulisse.
 emus Islan-
 , iudex qui
 li-

brum, unde hæc decerpta sunt, Hauks
 hoc seu Hauki librum de nomine suo ita
 dictum, ex scriptis Gannlaugi Monachi,
 vi anno M CC XIX decessit, compluri-
 usque aliis antiquitatibus, tam ethaicis
 quam Christianis, collegit, majores suos,
 ultra quam Codex Flat: habet à Thor-
 anno Karlsefnio, hoc ordine numerat:
 norrius filius ejus filiam procreavit
 steinvorem, Einaris de prædio Grund,
 Ketillis nepotis, Thorvaldi Kroki pro-
 nepotis, Thoreris de prædio Espishol ab-
 nepotis, uxorem, ex qua filium genuit
 Thorsteinum Ranglatum seu iniquum di-
 ctum, patrem Gudrunæ, uxoris Jorun-
 di, de prædio Keldum. Eorum filia
 Halla Flosium genuit, illius filia Valger-
 dis mater Erlendi robusti Nomophylacis,
 hujus Hauki Nomophylacis patris, qui à
 Karlsefnio nonus est, Flosii, qui ordine
 sextus est, filia fuit Thordidis, Matris In-
 gibiorgis Divitis dictæ, cujus filia fuit
 Hallbera monasterii Reinenesensis Abba-
 tissa. Plures etiam aliæ præclaræ in Is-
 landia familiæ, à Karlsefnio & Gudride
 descendisse traduntur. Atq; hæc sunt, quæ
 E
 de

de Vinlandia Antiquitates tradunt, multum liquet a se invicem discrepantia, quibus examinandis supersedeo.

CAP. XV.

Adami Bremensis relatio de Vinlandia his coherens, sed in situ magna hallucinatio, quam Olavus Rudbeccius ad Finnlandiam hanc felicius retulit. Relatio de situ Irlandiae Magnae, Arioque Islandiae & pice Gronlandorum.

- ” Præterea (inquit Bremensis) unam
 ” adhuc insulam recitavit (Rex scilicet
 ” Daniæ Sventus Estritijs) à multis
 ” repertam in illo oceano (qui Norvegiæ
 ” am aut etiam Finnmarkiam lambit
 ” quæ dicitur Winland, eo quod ibi vinem
 ” tes sponte nascantur, nam & fruges illius navium

tradunt, multon seminatas abundare, non fabulo-
 repantia, quia opinione, sed certa Danorum com-
 eo. 25 erimus relatione. Hæc cum iis, quæ
 adidimus, collata evincunt famam
 anc de Vinlandia illo tempore haut
 is relati anam visam, sed experientia, idone-
 bis coha rumque virorum testimoniis sufful-
 u magn am fidem indubitatam meruisse: vixit
 am Olau num Adamus Bremenſis, qui hæc ſcri-
 innlandi lit, tempore Haraldſ Imperioſi Norve-
 retulit æ Regis. Ille autem regnare cepit,
 Irlandia ano quadraageſimo ſexto, aut etiam
 ve Islan vinto, a viſa primum ſed poſterius
 ndorum. ulta Vinlandia, de quo ſequentia huic
 relationi ſubjungit. Poſt quam inſu-
 (egit autem de Vinlandia) terra
 ulla invenitur habitabilis in illo oce-
 no, ſed omnia, quæ ultra ſunt, glacie
 intolerabili ac caligine immenſa plena
 enſis) unam, cujus rei Marcianus ita meminit;
 vit (Rex ſci ultra Thyle inqviens navigare unius
 ius) a multo ei mare concretum eſt. Tentavit
 qui Norvegi hoc nuper experientiſſimus Nordman-
 iam lambit orum Princeps Haraldus, qui latitu-
 quod ibi vinem ſeptentrionalis oceani perſcruta-
 & fruges iſtus navibus, tandem caligantibus ante

uo

„ ora deficientis mundi finibus, imman
 „ abyssi baratrum retroactis vestigiis vi
 „ salvus evasit. Olaus Rudbeccius Atlan
 „ ticae cap: VII. paragr: 8. pag: 291. de his
 „ ita scribit. „ Tale inquit aliquid sine
 „ mni dubio Adamo Bremensi quondam
 „ persvaserat, insulam esse in ultimo Se
 „ ptemtrione sitam, mari glaciali vicinam. De
 „ vini feracem & ea propter fide tamen abortu
 „ Danorum Vinlandiam dictam, pro quam v
 „ ipse de situ Daniae pag: m: 37. fateor quod a
 „ non dubitat; sed deceptum eum hac fiducia
 „ ve Danorum fide sive credulitate sua pl
 „ num facit affine isti vocabulum Finnlandia
 „ landiae provinciae ad regnum nostrum R
 „ pertinentis, pro quo apud Snorronem quae
 „ & in hist: Regum non semel occurritestate
 „ Vinlandiae nomen, cujus promontoria Christia
 „ rium ad ultimum septentrionem, & ea ind
 „ usque ad mare glaciale sese extendit hono
 „ Vinlandiae nomine Finnlandiam intereta dic
 „ lexisse Adamum Bremensem existima
 „ zythumque pro vino intellexisse, cum iam pr
 „ tamen potus ille Finnlandis cum gen
 „ tibus aliis septentrionalibus commun
 „ sit, mareque ad uvas & vites extendat
 „ tur

nibus, immanibus vestigiis videtur, quas illic sponte nasci existimat. Nec ut putat eum hic à Danis deceptum, Beccius Atlanticis iis quæ retulimus planum est. Ubi pag. 291. de huiusmodi aliqvid sine dubio apud Snorronem & in Historiis Romanis Vinlandiæ nomen occurrat, mihi adnunti quondam nusquam visum est. e in ultimo Sc

laciali vicinaria De Irlandia autem illa magna, quam ter fide tamen alborum regionem appellarunt seu Albandictam, promissam veteres, tradunt origines Islandiæ, m. 37. fateor quod ab Irlandia seu Hibernia spatio, quod in eum hac ardui navigatione occidentem versus utilitate sua permetiri queas, determinetur. Eo Arium abulorum Finmaris filium Ulfi Skialgi, qui primus transnum nostrum Reykianesensem in occidentali Islandia Snorronem quadrante occupavit, nepotem temet occurrente depulsum idem liber tradit, ubi promontoria Christianis sacris initiatus fuerit, nec portionem, de qua inde dimissus, bene tamen & magno sese extendit honore habitus. Hrafnus Limericiandiam interdicta dictus à crebris in urbem Hiberniæ em existimat Limericum navigationibus hæc in Islandia flexisse, cuius primus retulit, id quod Thorkellis cum genitoribus filius, relatu Thorthinni Orcadum is communis comitis, postea traditum, confirmabat. tes extendit Arius, Thorthildis (quam alii Thiod-

tur

E 3

hil-

hildem appellant) Eirici Ruffi Gronlandiæ inventoris, uxoris patruelis fuit. Jorundus enim Ulfi Skialgi filius alter, Marisqve frater ex uxore Thorbiorge Knarrarbringa dicta, Thorhildem hanc procreavit. Ulfi Skialgi genus à Hiorleifo Melioroso Hordæ Rege in ejus vita deductum retulimus. Pix è phocarum liquamine solis Gronlandis in usu traditur, oleum è pingvedine coctum, utrique perleo impositum suspendunt in sublime, cantqve donec concreseat, exinde demergunt, navesqve inungunt. Hunc modum Biornus de Skardza descripsit, minus verosimilius videtur, ni aliud admisceatur, dilui posse.

CAP. XVI.

*De Jone Episcopo Saxonic
co & Eirico Gronlandia
antistite in Vinlandiam
profectis, ut & de Gu
leifo Gunnlaugi filio.*

Ap

Rufi Gronlandia
rueis sunt. Jo
lus alter, Ma
orbiorge Knar
m hanc procr
Hiorleifo Ma
jus vita dedu
ocarum liqva
tu traditur, o
, utrique pe
in sublime, f

exinde den
Hunc mo
scripsit, mi
ud admisce

*Saxoni
nlandia
landian
de Gua
filio.*

Appendix ad Landnamam tradit Jo-
nem seu Johannem Episcopum Sa-
xonum (quem liber Hungrvaka,
qui de Episcopis Islandia scriptus est, Irlan-
dum seu Hibernum asseverat) primo in Is-
landia fidem Christianam per quadrienni-
um professum, inde in Vinlandiam ad gen-
tem illam convertendam profectum, pro-
stremo supplicio ibi morteque confessio-
nem suam illustrasse.

Anno MCXXI. Eiricus Episcopus
Gronlandia Vinlandiam inquisivit, ejus
genus liber originum Islandia a primis
Islandia Aboriginibus repetit parte pri-
ma de generali occupatione cap. XIII.
pag. 15. Eiricum patre Gnupo, Gnupum
Birningo, Berningum Gnupo, Gnupum
Grimkele, Grimkelem Biorno cogno-
mento Gullbera seu aurifero, qui austra-
lem Reykiadalum tractus australis Islan-
dia primus occupavit. Grimkelis uxor
fuit Signya Valthiofi filia, qui districtum
totum Kios dictum occupavit, ejus pa-
ter Aurligus, qui magnam Kialar nesiae
partem occupavit, pater illi Hrappus
E 4 Ke-

Ketillis Flat nesi seu fini filius Biorni Bu-
næ nepos. Nescio an ad hanc Vinlandiam
aut incertam aliam Americæ partem re-
ferat. Ita sit terra illa, ad quam historia Eyr-
byggensium memorat Gudleifum Gunn-
laugi filium, de provincia occidentis Islan-
diæ quartæ, Straumfiordo, affecta Sancti
Olafi ætate, Dublino Hiberniæ oppido sol-
ventem, in reditu ad Islandiam Eyris a-
quilonibusque pulsus in magnum inci-
disse periculum vel vitæ vel perpetuæ ser-
vitutis, postquam longo tempore per oc-
cidentalem oceanum omnium terrarum
ignari errassent. Tum vero ex inopina-
to terra spatiosa conspecta, fessos labori-
bus, longaque maris nausea langventes
nautas, refocillationis spe facile in tutum
portum allexit, cum incolæ centuriatim
exorti, omnes eos nave extractos in vin-
cula compegerunt: lingua illis, Norvegis
ignota, quæ tamen ad Irlandicam proxi-
me accedere iis visa est. Consultatum
deinde inter cives, aliis neci, aliis servi-
tuti se adjudicantibus, colligebant, donec
senex quidam, statura procera, canicie
vene-

vene-
præla
summ
mox
qui ac
tus, q
inde p
leifum
cia?
gulari
qui ex
Snorri
lioque
lo deir
nave d
in conc
rem m
qvitur.
qui in
meo vo
dendi v
affecta
vatis, sva
intracta
pter vio
Gudleifi

us Biorni But-
Vinlandiam
partem re-
historia Eyr-
eifum Gunn-
ccidua Islan-
affecta Sancti
oppido sol-
iam Eyris a-
agnum inci-
perpetua ser-
pore per oc-
m terrarum
ex inopina-
elios labori-
langventes
le in tutum
centuriatim
ctos in vin-
s, Norvegis
cam proxi-
consultatum
aliis servi-
ant, donec
a, canicie
vene-

veneranda magno cum comitatu, signo
praelato, adeqvita. s, tanquam princeps
summa observatione excipitur, ad quem
mox consultantium sententia deferuntur;
qui advocatos nautas Danica lingua affa-
tus, quaerit, unde venerint: Cognito de-
inde plurimos eorum Islandos esse Gud-
leifum sciscitatur, e qua Islandia provin-
cia? quo Borgarfiordum proficiente, sin-
gulorum procerum statum conditionem-
qui exquirat, exspatiatusque latius, de
Snorrio Curione, ejus sorore Thuride fi-
lioque illius Kiartano interrogat. Popu-
lo deinde interpellante, ut certi quid de
nave decidatur, delectis duodecim viris
in concilium regreditur, postque longio-
rem moram Gudleifum his verbis allo-
quitur. Causam vestram apud cives egi,
qui in gratiam imputant, quod arbitrio
meo vos permiserint, itaque vobis disce-
dendi veniam concedo: Imo quantumvis
affecta aestate, ut quam primum hinc sol-
vatis, syadeo hortorque, nam populus hic
intractabilis est & fluxae fidei, jamque pro-
pter violatas leges exasperabitur. Tum
Gudleifus; Quid, inquit in patriam refe-

ram, quem libertatis nostræ assertorem profitebor? Id respondit, nihil attinet scire, nolo enim amicos meos & consanguineos desiderio mei huc allici, ne forte eadem illos fortuna maneat, quam vos experturi fuissetis, ni ego intervenissem. Jam vero ea ætate sum, ut in singulas horas mors immineat, quæ si vel maxime differatur, sunt tamen procul in hac terra alii me potentiores, qui peregrinos nequaquam pacificè dimittent. Mansit deinde apud eos donec secundus ventus aspiraret; discedentiqve Gudleifo annulum aureum & gladium tradidit, illum Thuridi, Snorrii Curionis sorori, hunc filio illius Kiartano, qui à morte patris prædium Froda incoluit, deferendum. Quærenti a quo hæc missa referre debeat, ab eo respondit, cui carior erat soror Curionis Helgafellensis, quam ipse Curio fuerat. Quod si quis hinc colligere sibi videatur, quinam sim, hæc tu mea verba iterum referas, quod prohibeam, ne quis huc iter dirigat, est enim terra magnam partem importuosa, populusqve in peregrinos ubicunqve appulerint hostis, ni for-

forte
Gudle
autum
perve
est, vi
kingen
sub Pa
princi
Palnat
tradit
scripto
Hic T
atqve
situs,
precibu
excede
la, qua
tit, pri
delatum
gerit, n
Partem
fuisse, v
vigation
Hiberni
cap: VI
for.

æ assertorem
il attinet sci-
s & consan-
ici, ne forte
vam vos ex-
tervenissem.
singulas ho-
vel maxime
in hac ter-
regrinos ne-
t. Mansit
dus ventus
lleifo annu-
idit, illum
rori, hunc
orte patris
eterendum.
re debeat.
foror Cu-
ple Curio
ligere sibi
mea verba
n, ne quis
a magnam
ve in pere-
nostris, ni
for.

forte eos, uti vos fortuna, huc deduxerit.
Gudleifus navem portu molitus eodem
autumno Dublinum, unde egressus erat,
pervenit, ibique hyemavit. Perspicuum
est, virum istum fuisse Biornum Breidvi-
kingensium athletam appellatum, quem
sub Palnatokio deinde Stirbiorne Sveciæ
principe, iterumque post ejus cædem,
Palnatokio memorata historia meruisse
tradit, licet annos solenni Islandorum
scriptorum vitio haut satis apte digerat.
Hic Thurident hanc juvenis adamavit,
atque ea propter à fratre ad necem quæ-
situs, cum astum ejus fortiter elusisset,
precibus se exorari passus est, ut patria
excederet; quo vero pervenerit navis il-
la, qua vectus erat, nemini deinde consti-
tit, prius quam cognitum est, illum huc
delatum fuisse, sed quomodo hoc conti-
gerit, nunquam deinceps exploratum est,
Partem aliquam Americæ, terram hanc
fuisse, venti, quævis usus est Gudleifus, na-
vigationis cursus & exitus reditusque in
Hiberniam persuadent. Sed quoniam
cap: VIII. prodigiorum Erodarensium
men-

mentio facta est, mulierisque Hæbuden-
fis, ex qua Leifus Fortunatus filium su-
sccepisse Libro, quem Biornus de Skardza
secutus est, perperam memoratur, jam-
que ad eandem villam, ubi hæc accidisse
memorantur, eosdem homines in quos
inciderunt pervenerimus, par est ut ea
ex Eyrbyggensium historia descripta, his
coronidis loco apponamus.

CAP. XVII.

De prodigiis Frodarensi- bus.

Primo imperii Comitum Eirici & Sve-
ni Haconis Hladarum Comititis filio-
rum anno, prodigia in prædio occi-
dentalis Islandiæ quadrantis Froda dicto
hæc notata sunt, quorum causam prin-
cipiaque ordine enarrabo. Inhabitabat
illud vir opulentus nomine Thoroddus,
cognomento Skattkaupandi seu tributo-
rum emptor. Naufragis enim Orcaden-
sibus ad Hiberniæ litora periclitantibus,
tributaque ex Hæbudis & Mona Comiti
Sigur-

Sigur
CM
rum
caden
uxor
rimf
maxi
bebat
gunna
tem in
cimeli
peregr
cepera
erat, c
neque
repend
vel ma
domin
re vict
ram se
hospiti
tum str
instravi
ibi visu
eorum
Thorgu

Hæbudens
filiū su-
de Skardza
atur, jam-
ec accidisse
es in qvos
r est ut ea
cripta, his

arenfi-

ici & Sve-
itis filio-
edio occi-
oda dicto
am prin-
habirabat
oroddu,
tributo-
Orcaden-
antibus,
Comiti
Sigur-

Sigurdo asportantibus circa annum
CMLXXX scapham suam parte tributo-
rum vendidit, ut a nobis in Historia Or-
cadensi cap: X. memoratum est. Hujus
uxor fuit Thuridis, Snorrii illius celebra-
rissimi Curionis Helgafellensis soror, cujus
maxima in illa insulæ parte auctoritas ha-
bebatur. Hic fæminam nomine Thor-
gunnam eadem æstate Dublino venien-
tem invitata ab uxore sua, illecta spe
cimeliorum, quæ multa magnique pretii
peregrina possederat, potiundi domo re-
ceperat. In Hæbudis hæc mulier nata
erat, quinqvagenariâ id temporis major;
neque tamen hospitium prætio magno
rependere, nec, quæ ei auro contra cara,
vel maximo pretio vendere, quantumvis
dominæ precibus fatigata sustinuit; labo-
re victum sed nec illo sordido redemptu-
ram se affirmabat. His conditionibus
hospitio excepta est. Lectum sibi decre-
tum stragulis vestibusque tam pretiosis
instravit, ut nihil ejus generis pretiosius
ibi visum fuerit. Hac magis cupidine
eorum Thuridis accensa, pretium ingens
Thorgunnæ sed frustra obtulit, neque
enim

enim se ejus, quantumvis decoræ ma-
trona, gratia humi cubituram respondit.
Textriles operas, quoties feno siccando
tempestas non affulsit, tractabat, alias
rastro proprio usa feno operam dedit.
Statura erat procera, cui crassities re-
spondebat, facie subfusca, oculis ma-
gnis, comâ etiam fusca promissaque, mo-
ribus decentibus. Erat in eadem domo
Thorer quidam Vidleggus, cum uxore
sua Thorgrima Galdrakinn seu venefica
gena dicta, sumptibus domini jure pro-
pinqvitatîs, ut credo etiam tunc usu re-
cepto, sustentandus. Hæ mulieres sem-
per inter se dissidebant. Kiartanus juve-
nis maxime Thorgunnæ peregrinæ affe-
ctu, licet haut reciproco, placebat, an-
gebat ipsam se ei haut pari modo proba-
ri. Æstatem pluviosam, autumnus sic-
cus seqvebatur. Sudum erat cœlum, ne-
bula quidem distinctum, cum omnes
feno colligendo intenti, operas quisque
suas à domino injunctas obirent. Thor-
gunnæ tantum feni eo die siccandum,
inque manipulos congerendum deputa-
batur, quantum bovi per integram hye-
mem

decoræ ma-
m respondit
eno siccando
stabat, alias
eram dedit,
rassities re-
oculis ma-
ssaque, mo-
idem domo
cum uxore
ev venefica
ni jure pro-
unc usu re-
alieres sem-
tanus juve-
grinæ affe-
cebat, an-
odo proba-
umnus sic-
celum, ne
um omnes
as quisque
ut. Thor-
ccandum,
n deputa-
gram hye-
mem

mem pascendo sufficeret. Hora prima pomeridiana nebula ex aqvilone subito exorta, supra domum Thoroddi prædiumque Froda ferebatur. Inde tantus imber decidit, ut fenum omne, quod in manipulos congestum non erat, penetraret, coelumque adeo obscurum redditum est, ut se operarii invicem non conspicerent, ut vero nubes præterivit, conspectum est sanguine duntaxat pluisse. Exinde serenabat, sanguisque omnis in fenum delapsus, præterquam qui in operas Thorgunnæ, siccabatur, nec qui rastrum, quod tenuit, vestesve ejus illivit, detergi poterat. Thoroddus, quid prodigium illud denotaret, cum ab ea quæreret, negabat sibi constare, tantum autem augurari, mortem alicujus, qui eum attingeret. Eodem vespere domum digressa, vestibus sanguine madentibus depositis, lectum petivit, ingeminans, animam adversum morbo detineri, nullum eo vespere cibum capere volebat; mane autem posterioris diei Thoroddus eam accessit, quæsitque, quid de morbi eventu

tu præfagiret. Illa non ultra morbo se laboraturam respondit, hunc enim ultimum futurum. Eum autem omnium eo prædico sapientissimum sibi videri, id eoque admonere, ut post mortem suam res à se possessas relictasque, secundum testamentum suum seu ultimam voluntatem ordinet; quod si violaretur valde verendum, ne quod conspectum esset prodigium plura sequerentur. Is autem præfagam quidem illam se agnoscere, nec mandata ejus supremamque dispositionem transgressurum pollicebatur. Funus meum respondit, Skalholtum deferri jubeo, ubi locum insulæ hujus præstantissimum longo tempore futurum auguror, spero enim ibi ministros Evangelii, qui iusta mihi sacro ritu solvant, jamjam congregatos, præmium laborum sumptuumque, quos in id impendis, de meis rebus quantum decerno, quoque contentus esse poteris, præcipies, decerpereque uxor tua pallam meam coccineam de indiviso, quod ideo sic dispono, ut æquo animo ferat, quicquid de cæteris dispono. An-

nulum

nulum
re pre
perizon
nnem
nim ul
amen h
am hom
vov tot
nea cau
ectura
ccesseri
riora di
us inten
um die
culo fun
lo illatur
um on
it, focur
etur. Io
ofas res
a istius
cturam
mixtisve
estum p
omata or
traret, c

a morbo se
enim ulti-
n omnium
videri, id-
ortem suam
secundum
am volun-
etur valde
tum esset
Is autem
oscere, nec
dispositio-
tur. Funus
deferri ju-
præstantis-
n auguror,
ngelii, qui
njam con-
umptum,
neis rebus
tentus es-
tque uxor
e indiviso,
vo animo
no. An
nulum

nulum meum ædes Skalholtina sepultu-
ra pretium habebit; tapeta autem lecti,
perizomataque mea, apparatusque om-
nem igne comburi præcipio, neque
nisi ulli usui futurum prævideo, neque
amen hæc eo animo facio, quod inviden-
tibus hominibus res meas possidendas, sed
quod tot incommodis malisque homines
mea causa affici obruique nolim, quot
ecutura prævideo, si præscripta mea quis
excesserit. Thoroddus iterum promissa
priora dictis confirmavit. Exinde mor-
tus intendi cepit, qui & eam post pauco-
rum dierum intervallum exanimavit;
oculo funus impositum, postero die tem-
plo illatum est. Tum Thoroddus appa-
ratum omnem lecti foras efferri manda-
vit, focumque incendi, in quem conjice-
retur. Id videns uxor negabat tam pre-
ciosas res corrumpendas, neque enim ani-
ma istius mandata tanti esse, ut harum
sepulturam eorum metu facere velit, ad-
iunctisque precibus, tanta contentione
estum patrocinium suscepit, ut peri-
mata omnia, stragulaque incendio li-
teraret, cervicalibus culcitrisque & pul-

ninaribus in ignem tantum coniectis;
 nec tamen uxori hac indulgentia satisfac-
 tum est; is licet nimiam impendisse
 ægre ferret. Funebris deinde apparatus
 institutus, sandapilariiqve feretro admo-
 ti, viriqve melioris notæ ad id delecti,
 equi etiam, longa enim via per multa
 miliaria emetienda erat, lineæ vestes
 cadaveri impositæ, non autem affutæ fue-
 runt; recta per solitudines transitum est,
 nec memoratu dignum quicquam nota-
 tum, prius quam prædium Valbiarnar-
 vallas superassent, ibi limus longa pluvia
 emaceratus impeditum iter reddidit, ægre
 fluvium Nordra dictum in Vado Eyen-
 trajecerant; erat enim fluentis, quæ reci-
 pit, longo imbri stagnantibus repletus,
 vixque ac ne vix quidem penetrabilis.
 In prædium Nes dictum, situm in tractu
 Statholztungis longo labore fessi, quodam
 vespere pervenerunt; ibi hospitium cum
 negaretur, nec tamen longius intenden-
 tibus se tenebris contendere sufficerent
 depositis oneribus, funus domui segreg-
 intulerunt. Ipsi triclinium ingressi, jeju-
 ni noctem transigere destinabant, dome-
 stici

conjectis; lici cum cubitum ivissent, in penu-
 ntia satisfac- rio audiverunt sonum quasi homi-
 impendisse us ambulantis; fures existimantes accur-
 apparatus rebant, apertisque foribus, mulierem ibi
 tro admo- tura magna, nudamque, nec ulla ex-
 id delecti, arte tectam cibum depromentem con-
 per multa pexerunt; territi igitur, propius acce-
 nere vestes ere non audebant, ad sandapilarios ita-
 affutae fue- ve accedentes, quæ viderant, exponunt,
 situm est, vi cum eo accurrissent, Thorgunnam
 vam nota- bi, cujus funus ferebant, agnoverunt,
 Valbiarnar- eque ejus rebus se ingerere tutum cre-
 nga pluvia ebant. Hæc cum cibum pro arbitrio
 didit, ægre tulisset, triclinio eum intulit, mensæ-
 do Eyensive apponebat. Tum sandapilarii ad
 , quæ reci- ospitem; pænitebit forsitan te negati no-
 repletus, s cibi, hospitalisque humanitatis. Tum
 penetrabilis, spes simul cum uxore, & cibum & o-
 in in tractu nia, quibus indigerent, paratissima fu-
 i, quodam ra respondit. Quo dicto Thorgunna
 tium cum triclinio egressa, non illic amplius appa-
 intenden- uit, hospites autem triclinium ingressi
 officerent, vidas vestes deposuerunt, aridisque
 ui segregat mutarunt; cibum autem, quem Thor-
 essi, jejunna apposuerat, cum signo crucis mu-
 nt, dome-
 stici

nivissent, absque hæsitazione, ulloque sui
damno ceperunt; ibique exacta nocte,
cæptum iter sequente die repetentes, ubi-
cunque pervenerunt, facti hujus famam
circumferentes, omnia, quæ expetive-
rant, impetrarunt, nullo quicquam eo-
rum, quibus indigerent, denegare auso.
Skalholtum tandem perventum est, an-
rulusque reliquæque à Thorgunna depu-
tata cœmelia sacerdotibus deprompta, a-
que iis alacriter recepta sunt, finisque
terræ jam consecratæ mandatum, Sanda-
pilarique domum quisque suam absque no-
cumento feliciter pervenerunt.

In prædio Froda culina ingens stabat
inde ingressus in cubile, lectis ex utroque
latere clausis, constans patebat. Ita
namque domus more illius sæculi conti-
nentes erant; à foribus autem culinæ do-
munculæ duæ procedebant, singulæ
singulis lateribus, pisces arefacti aliâ, va-
sa autem farre referta aliâ servabantur.
Singulis vespers focus elixandis cibus in-
census est, ad quem considere solebant.

prius

prius
tem,
focu
magr
per
culina
ter ap
rem V
denota
(id qu
resque
dam h
domun
qvus fo
trum
enim i
enuit i
æ hye
um re
proxima
emplun
at; na
octe qu
et, opil
adverte

, ulloque sui
 exacta nocte,
 etentes, ubi-
 uis famam
 æ expetive-
 vicquam eo-
 negare auso.
 um est, an-
 gunna depu-
 prompta, a-
 t, finusque
 um, Sanda-
 absque no-
 it.

gens stabat
 s ex utroque
 ebat. Ita
 seculi conti-
 n culinæ do-
 , singulæ
 eti aliâ, va-
 servabantur
 dis cibis in-
 re solebant
 prius

priusquam cænatum irent. Vespere au-
 tem, quo Sandapilarii redibant, dum ad
 focum sederent, in pariete culinæ luna
 magna conspiciebatur, quæ sinistrorsum
 per culinam movebatur, nec quoad in
 culina essent recessit; omnibus hæc pari-
 ter apparuit. Thoroddus hospes Thore-
 rem Vidleggum rogavit, quid prodigium
 denotaret? vidarmana vocari respondit
 (id quod arborea luna explicatur) mor-
 tesque denotare. Continuum hebdoma-
 dam hoc ostentum tenuit, deinde opilio
 domum regressus præter morem paucilo-
 quus solitoque austerior in aliquid mon-
 strum incidisse conjecturabatur, solus
 enim incedebat, secumque loquebatur;
 tenuit id, quoad duæ initiales septima-
 næ hyemales excessissent, tum demum
 tum rediisset, lectum petivit, luceque
 proxima mortuus inventus est, deinde ad
 templum sepultus postea vivos infesta-
 bat; nam cum Thorer Vidleggus lecto
 nocte quadam exsurgens, foras procede-
 ret, opilionem præ foribus rediturus ani-
 advertit, ingressu se interclusurum, fu-
 gam

gam ergo intendens à persequente pasto-
re corripitur, magnoque casu ad foras
prosternitur. Inde lectum petens, male
affectus diu decubuit, donec moreretur
ad templumque sepultus est: postea opi-
lioni sociatus, una cum illo incedere vi-
sus est. Deinde domesticus quidam
Thoroddi, postquam tres noctes decu-
buisset, in fata cessit. Jam jejunium fe-
stum Natalitiorum Domini præcedens
quod à Dominica adventus initium su-
mit, appropinquabat, licet id tempore
in Islandia non celebratum, cum sex ex
eadem domo mortui essent; quodam ve-
spere acervus aridorum piscium lacerari
audiebatur, inspectus autem integer ap-
paruit. Post festum Jolense Thoroddi
quinque domesticis comitatus ad defe-
rendos domum pisces navi magna vectus
est: eodem autem vespere in culina Fro-
daensi, è pavimento phocæ caput emer-
gere visum est, quod cum domesticus
quædam vidisset, lignum quoddam cap-
ti ejus impegit, ad singulos autem ictus
magis emergebat, inque Thorgunnæ li-

ctum

ctum,
los co
crebri
magis
tendiss
extasi
metus
juvenis
ia aute
troque
verbera
mebatu
bebat,
tanusqu
pingere
num m
quenti
cum E
riit, na
debatur
bantur.
sent, K
exequial
tus is Jo
parentali

vente pasto-
 asu ad foras
 etens, male
 c moreretur
 postea opi
 incedere vi
 rus quidam
 noctes decu
 jejunium fe
 præcedens
 initium su
 id tempori
 cum sex et
 quodam ve
 tum lacerat
 integer ap
 Thoroddus
 is ad defe
 agna vectu
 culina Fro
 apud emer
 domestic
 ddam cap
 utem ictu
 rgunnæ l
 ctur

ctum, quem perizomata operiebant, oculo
 los contorsit, mercenariorum autem unus
 crebris verberibus phocam impetebat,
 magis autem emerfit, quoad brachia ex
 tendisset, eodem momento mercenarius
 exstasi correptus decidit, singulos autem
 metus ingens incescit, tandem Kiartanus
 juvenis magnò verberare eam feriebat. Il
 lia autem caput quassans, oculos ultro ci
 troque torsit; sine intermissione deinde
 verbera inflixit, ad singula autem depri
 mebatur, moribundæque speciem præ
 bebat, donec prorsus suffocaretur, Kiartanusque terram supra caput ejus com
 pingeret. Omnia hæc monstra Kiarta
 num maxime timere videbantur. Se
 quenti die Thoroddus cum sociis ad lo
 cum Enne dictum undis submersus pe
 riit, navisque cum piscibus ad litus alli
 debatur, cadavera autem non invenie
 bantur. Hæc cum domum nunciata es
 sent, Kiartanus cum matre amicos ad
 exequiale convivium invitabat; appara
 tus is Jolensi festo destinatus erat, jam in
 parentalia versus, primo convivii vespere,

re, cum convivæ sedes quisque suas occupassent, Thoroddus cum sociis humidis singulis ad eos ingressus est. Bonum illud omen habebatur, nam convivæ hospitaliter excipi existimabantur, quoties ii, qui undis submersi essent, ad iusta sibi celebrata accederent, remanebat namque id temporis pars magna ethnicae superstitionis, licet essent Christiani, baptismique sacris initiati. Thoroddus cum suis trichinium emensus ad culinam tendebat, nullius salutione admissa; ad focum denique se omnes collocabant, domesticis singulis aufugentibus, ibi mortui hi, quoad ignis cineribus obduceretur, remanserunt, deinde excefferunt. Quolibet vespere dum convivium duraret, hæc procedebant, existimabant autem convivæ finito convivio prodigia hæc desitura: verum longe aliter evenit, nam iis abscedentibus cum domestici pro more focum accenderent, Thoroddus cum sociis ad focum confidebat, erant enim omnes uvidi, manibusque aquam vestibis exprimebant, iis autem

con-

confid
posito
bus,
vestibu
roddur
mestici
suis de
runt.
accensu
rabant,
se gere
Kiartan
structus
va autem
tem pro
inquietat
suis culi
um pisc
bantur,
ibi cauda
que con
liens cor
batur, a
clamabat
fici eam

ve suas oc-
ociis humi-
t. Bonum
onvivæ ho-
r, quoties
ad iusta si-
ebat nam-
ethnicæ su-
tiani, ba-
Thoroddus
d culinam
missa; ad
collocabant,
s, ibi mor-
obducere
ccesserunt.
um dura-
abant au-
prodigia
er evenit,
estici pro
horoddus
nsidebat,
nibusque
is autem
con-

confidentibus, Thorer Vidleggus ex op-
posito cum suis sociis pulverulentis omni-
bus, numero totidem se collocabat,
vestibusque qvassatis, pulverem in Tho-
roddum ejusque sodales excutiebat, Do-
mestici autem omnes eo vespere sedibus
suis depulsi, nec luminis ullum habue-
runt. Alia domo vespere sequente ignis
accensus est, eo enim non venturos spe-
rabant, verum eodem quo antea tenore
se gerebant. Tertio vespere, auctore
Kiartano, oblongus focus in culina in-
structus est, ignisque succensus: in par-
va autem domo cibaria cocta sunt; id au-
tem profuit, neque enim domestici tunc
inquietabantur. Thoroddus autem cum
suis culinam occupabat. In acervo pisci-
um pisces desquamari per noctes audie-
bantur, ascenso igitur acervo prominens
ibi cauda ambusta vitulinæ instar, nigra-
que conspiciebatur, quem quidam insi-
liens corripuit eamque ad se trahere nite-
batur, aliosque ad idem faciendum in-
clamabat, omnes utriusque sexus dome-
stici eam attrahendam concurrebant, ve-
rum

rum ne loco quidem se dimoveri patiebatur, mortuaque visa est; cum autem vires maxime intenderent, elapsa subito è manibus eorum volas eorum cute nudavit, exinde nulla istius vestigia apparuerunt, ut autem piscium acervum destruebant, singulos desquamos deprehenderunt. His peractis Thorgrima Galdrakinn seu venefica gena morbo subito correpta decessit, sita autem in collegio mariti sui conspiciebatur. Et jam morbus secundo renovabatur, postquam cauda apparuit, pluresque foeminae quam mares obibant. Sex eorum morbus simul abripuit, alios autem mortui domo exigebant. Ex triginta familiaribus domesticis, qui proximo autumno vivebant, septem mense Goa (cujus pars Februario, pars Martio respondit) residui erant. Hoc rerum statu Kiartanus ad avunculum suum Snorrium Curionem profectus consilia ejus exquirat. Is sacerdotem sibi à Gissure Albo missum cum Thordo Kaufio filio suo sex aliis comitato cum Kiartano ablegavit, svasitque, ut

ut p
Thor
mortu
ri, sa
aqvan
absolv
qui pr
Virgin
niqve
adsciti
coqver
domin
generis
nus cu
exemit
suo, c
spexit
omnen
orname
Thoren
Kaufius
absqve
rint, 'h
sent.
focos se

veri patie-
um autem
elapsa subi-
as eorum
istius ve-
piscium a-
desquama-
ctis Thor-
gena mor-
autem in
atur. Et
tur, post-
ve foemi-
ex eorum
tem mor-
ta famili-
no autu-
oa (cujus
espondit)
u Kiarta-
um Curi-
virit. Is
missum
aliis co-
vasitque,
ut

ut perizomata vestesque omnes lecti
Thorgunnæ incenderent, omnes autem
mortuos vivis infestos ad iudicium cita-
ri, sacerdotem autem ut sacra peragere,
aquam consecrare, domesticos a peccatis
absolvere dignaretur, rogavit. Vespere
qui præcessit festum Purificationis Divæ
Virginis in Frodam perventum est, vici-
niqve in via collecti, inqve comitarum
adsciti; sub eorum adventum focus cibis
coqvendis incensus erat. Thuridem villæ
dominam morbus tunc invaserat ejus
generis, quo reliqui perierant. Kiarta-
nus culinam ingressus, carbones foco
exemit, ibi patrem Thoroddum more
suo, cum sodalitio foco assidentem per-
spexit, egressus lectum apparatusqve
omnem Thorgunnæ diruit, vestesque &
ornamenta omnia igne cremavit; mox
Thorerem Vidleggum, Thordus autem
Kausius Thoroddum in jus vocavit, quod
absqve permissu alienam domum invase-
rint, hominesque & vita & viribus orbas-
sent. Citabantur deinde omnes, qui ad
focos sedebant; iudices deinde præ fori-
bus

bus constituti omnisque actio ut in foro
judiciali instituta, testes probationesque
productæ, inque judicio repetitæ, sen-
tentiaque definitiva lata. Quo peracto
Thorer Vidleggius exsurgens dixit: Hic
permansi, quoad licuit; perque eas fores
egressus est, ubi judicium constitutum
non erat. Mox in opilionis causa senten-
tia pronunciata, quam cum audivisset ex-
surgens dixit: Exibo nunc, credo etiam
oportuisse prius. Thorgrima autem Gal-
drakinn sententia sua audita: Sedimus
dum poteramus, respondit; atque hoc
dicto egressa est. Singuli hoc modo lite
pulsati sunt, postquam aliquid elocuti es-
sent, egrediebantur, inviti tamen, ut eo-
rum verba manifestabant. Postremus
Thoroddus prædii dominus judicio con-
demnatus est, sententiæque auditæ, sur-
gens: Pauci, inquebat, reliqui sunt; omnes
fugiamus. Atque ita ultimus domo
egressus est. Deinde Kiartanus cum re-
liquis domum ingressi sunt, sacerdos au-
tem lustrali aqua singulas domus partes
asperxit, sequentique die missam ibi sacra-
que

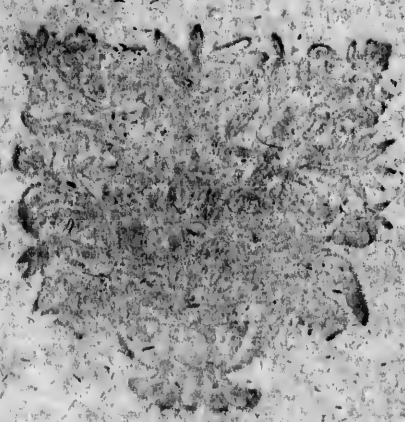
que c
ampli
na è m
stigas
religio
articul
id enin
Eva

ut in foro
ationesque
etita, sen-
vo peracto
dixit: Hic
eas fores
onstitutum
ssa senten-
divisset ex-
redo etiam
utem Gal-
Sedimus
atque hoc
modo lite
elocuti es-
en, ut eo-
ostremus
icio con-
lita, sur-
t; omnes
s domo
cum re-
rdos au-
s partes
bi sacra-
que

que celebravit, nec postea mortui illos
amplius infestarunt, Thuridisque domi-
na e morbo convaluit. Hic diaboli præ-
stigias efficaciamque in iis, qui vel veræ
religionis expertes sunt, vel minus in fidei
articulis informati, animadvertere licet:
id enim tale in insula illa, postquam vera
Evangelii lux oborta cives illumi-
navit, contigisse, nunquam
legimus.

collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom
 collit nonom collit nonom collit nonom

Q fecerim
 alia pot
 lum cir
 utrasque
 das reli
 Vinland
 fuit, coep
 tius exan
 fertilitate
 hi conve
 quam v
 Septentri
 a Clariss
 ta, ad ma
 hunc, De
 terpretati
 cum uter
 lis adftri
 quam ego
 authoris
 licet latitu

ADDENDA.

pag. 7.

Quod verteram, solem in Vinlandia circa solstitia ad horam nonam oriri, tertiam occidere, id cur ita fecerim, reddam rationes: cum autem alia postea occurrerent, quæ mihi scrupulum circa hanc quæstionem moverant, utrasque candido Lectori perpendendas relinqvam. Postquam enim hæc Vinlandia typis impressa mihi restituta fuit, cœpi hæc iterum iterumque diligentius examinare, eò quod situs terræ cum fertilitate, quæ hic describitur, minus mihi convenire visus est, præsertim postquam versio Svedica historiæ Regum Septentrionalium Titulo Heimskringla, à Clariss: Johanne Peringskiold publicata, ad manus meas pervenit; locum enim hunc, Doctissimi Gudmundi Olavii interpretationem secutus, aliter transtulit, cum uterque, utpote interpretum regulis adstricti, verba verbis reddituri aliter, quàm ego, eum assecuti sunt, nec tamen authoris sensum magis collinearunt, qui licet latitudinem terræ ad nullum certum

G

lineæ

lineæ æquinoctialis gradum referat, ex
 ortu tamen & occasu brumali haud ob-
 scurè colligendum reliquit, reliquissetque
 accuratius, si diligentius descriptum ac-
 cepisset, verbis quidem perspicuis, ut mi-
 hi videbatur, usus est, quæ editionis Sve-
 dicæ cap. CV. pag. 33 r. ita sonant: Mei-
 „ ra var þar jafndægri enn a Grænlandi
 „ eda Islandi, sol hafði þar eyktarstað, og
 „ dagmalaðstað um Skammdeigi. Horum
 sensum Clariss. Arngrimus Jonas Gron-
 landiæ suæ cap. 9. his verbis enodat:
 Hyems ibidem nulla, aut frigus, aut bru-
 ma, qualis in Islandia aut Gronlandia;
 sole in ipso solstitio hiberno horas circi-
 ter sex (sciatericis enim destituebantur)
 supra horizontem commorante: quem &
 ego longè prius, quàm illam inspexi, pa-
 riter assecutus sum, primo ex informati-
 one (si tamen illius mentem rectè acce-
 pi) Bryniolfi Svenonii, Episcoporum
 Skalholtinorum ad sua usque tempo-
 ra omnis ætatis doctissimi, & sine pari,
 ad quem à Clementissimo Domino meo,
 Regum optimo, FRIDERICO TERTIO
 ad addiscendam difficiliorum vocum phra-
 sumque

sumq
 tioner
 venis
 tus sol
 monst
 pretati
 (inqui
 aut Isla
 spatia h
 men ci
 vel sepe
 Nihil
 terræ d
 vox ey
 vulgo d
 à merid
 indigita
 exporta
 neque e
 spatia,
 diurno
 no, ver
 occasu
 pus Isla
 nam in
 nam, c

ferat, ex
haud ob-
vissetque
ptum ac-
is, ut mi-
onis Sve-
nt: Mei-
rænlandi
arstad, og
Horum
as Gron-
enodat:
aut bru-
nlandia;
as circi-
ebantur)
qvem &
pexi, pa-
formati-
tè acce-
coporum
tempo-
ne pari,
no meo,
TERTIO
im phra-
sumque

sumque antiquarum genuinam significa-
tionem, cum regiis literis Anno 1662 ju-
venis missus fui, deinde ex relatione or-
tus solis ad ejusdem occasum, ut mox
monstrabitur. Jam Peringskioldi inter-
pretationem excutiam. Dies quoque
(inquit) ibi longior, quam in Grönlandia
aut Islandia, quippe sol ibi augmentorum
spatia habebat, diurnumque apparebat lu-
men circa jentaculi tempus (hora sexta
vel septima) cum brevissimus esset dies.
Nihil ex hac explicatione certi de situ
terræ discimus. Imposuit Peringskioldo
vox eykt, quæ trium horarum spatium
vulgo denotat, alio autem sensu horam
à meridie tertiam, quæ alio nomine Non,
indigitat. Priori sensu mentem authoris
exportaturus nihil peculiare monstravit;
neque enim soli magis ibi augmentorum
spatia, quam alibi, competunt; nec de
diurno lumine, id est, crepusculo maturi-
no, verbum hic ullum, sed de ortu solis &
occasu agitur; nec ut puto jentaculi tem-
pus Islandis ad horam sextam vel septi-
miam in usu, sed ad horam ubique no-
nam, quam Dagmal appellant. Ego
ver-

verba authoris hoc modo latinè verterem:
Continuò ibi (in Vinlandia) brumales
dies, quàm in Gronlandia aut Islandia lon-
giores, sol ibi horam tertiam post meri-
diem, & nonam antemeridianam attigit:
hic occasus & ortus termini ita explican-
tur, ut si vel maximè vocabulum eykt
posteriori sensu ignoraretur, tamen ex
connexione ortus cum hora nona ante-
meridiana & significatione vocis Dagmal,
quod eam semper denotat, tum etiam ejus-
modi ortus relatione ad occasum, ejusque
connexione cum hora tertia, facile possit
erui.

Hæc quoque ex antiqua partitione diei
naturalis inter Islandos recepta confir-
mantur: in octo enim partes distributa est,
pro mansione solis in singulis. Nattmal
enim appellant, dum sol ad caurum, Lag-
nætte, dum ad septentrionem, Otta, seu
Rismal, id est aurora sive surgendi tem-
pus, dum ad cæciam, Midur morgun, dum
ad evrum, Dagmal, dum ad vulturum,
Hadeigi, dum ad notum, Non, dum ad
africum, Miduraftan, dum ad zephyrum
moratur.

His

His
tum
ventu
iterum
Svedic
primis
ligenti
preti S
lis eam
ibique
animad
dicæ g
Kristin
cap. D
skulum
hvern r
deigi fir
nema p
vinna al
er eykt
pridiung
tvo luti
vertimus
mum qu
bebimus

erterem:
brumales
ndia lon-
ost meri-
n attigit:
explican-
um eykt
amen ex
na ante-
Dagmal,
am ejus-
ejusque
le possit

one diei
confir-
buta est,
Nattmal
m, Lag-
otta, seu
di tem-
un, dum
urnum,
dum ad
hyrum

His

His confisus rationibus, Vinlandiæ si-
tum Estotilandiae aptavi: verum cum pro-
ventus terræ illi cælo minus convenire,
iterum atque iterum cogitavi, versionem
Svedicam cæpi accuratius examinare, in-
primis in significationem verbi Eykt di-
ligentius inquirere, suspectans eam inter-
preti Sveco imposuisse: cumque in nul-
lis eam lexicis, præter Gudmundi Andreae,
ibique tantum in priore sensu notatam
animadverterem, antiquissimum Islan-
dicæ gentis jus Ecclesiasticum, titulo
Kristinrettr, cæpi evolvere, ex cujus
cap. IX verba ipsa adscribam: Ver-
skulum hallda Laugardag enn siounda „
hvern nonhelgan, sa er næst Drottins- „
deigi firir, þa skal ei vinna upp frá eykt, „
nema þat er nu man ec telia, þat a at „
vinna allt er drottinsdag a at vinna. þa „
er eykt er ut sudrs ætt er deilld i „
þridiunga, og hefir Solinn geingna „
tvo luti, enn einn ogeingin. Hæc ita „
vertimus: Nos diem Sabbathi septi-
mum quemque ad Nonam sacrum ha-
bebimus, is Dominicam proximè præ-
ce,

cedit, tunc ab hora eykt non licet operari, nisi iis quæ jam referantur tunc operandum est iis omnibus, quæ dies Dominica exposcit. Eykt vocatur, cum plaga cœli inter meridiem & occidentem in trientes distribuitur, solque duas partes confecit, tertia vero restat. Per spicuis verbis, scripseram, descriptionem Vinlandiæ hæc exposuisse, jam vero comprior relationem eam implicuisse, quam præsens locus etiam impeditiorem fecit: vox enim Non tertiam horam pomeridianam & in Islandia & olim apud Anglosaxones denotabat, quam vocem vel ab instituta Christiana religione, vel lata hac ipsa lege, omnis ætas in Norvegia probavit, hodieque ad eam diebus Saturni feriantur, quam præsens quoque locus illustrat, cum sacra à Non incipere, & ab Eykt operibus vacare præcipit; inde quidam colligere velit Non & Eykt esse synonyma, denotareque horam toties memoratam. Quantum verò ab hac sententia ipsissima ejusdem descriptio dissentiat, nemo non videt: spatium enim quo sol à meri-

meri-
ras re-
as co-
tam p-
Non i-
tiqvif-
stinct-
more
ruit co-
temer-
confisi-
ta por-
meridi-
tit, di-
horas
Non i-
gnifica-
sed oct-
qvens
vissimu-
quod c-
unt, m-
Legim-
semper
dum eni-
neriorum

n] licet o-
 am: tunc
 quæ dies
 atur, cum
 occiden-
 olque du-
 estat. Per-
 utionem
 ero com-
 sse, quam
 em fecit:
 pomeri-
 d Anglo-
 m vel ab
 vel lata
 Norvegia
 us Satur-
 que locus
 re, & ab
 inde qui-
 sse syno-
 s memo-
 sententia
 ssentiat,
 quo sol à
 meri-

meridie in occidentem percurrit, sex ho-
 ras requirit, ex quibus singuli trientes du-
 as constituunt, bes definit in horam quar-
 tam pomeridianam, per quam si Eykt &
 Non intelligenda veniunt, ruit primo an-
 tiqvissima receptissimaque horarum di-
 stinctio, quarum singulæ canonicarum
 more tres vulgares horas complectuntur,
 ruit connexio cum hora Dagmal, quæ an-
 temeridianam nonam denotat; non enim
 consistit, solem in ipsa bruma hora quar-
 ta pomeridiana mergi, nona verò ante-
 meridiana emergi, quod octavæ compe-
 tit, diemque ab ortu ad occasum in octo
 horas extendit. Si igitur voces Eykt &
 Non idem sunt, quartamque horam si-
 gnificant, Dagmal certe non ad nonam,
 sed octavam exaltandum erit, & per conse-
 quens Vinlandia gradui 49 subjacet, bre-
 vissimumque diem octo horis dimetitur,
 quod certe cœlum iis, quæ ibi proveni-
 unt, magis quam Estolandia convenit.
 Legimus apud Romanos Nonam non
 semper eandem recepisse significationem: inter-
 dum enim meridiem, ut apparet ex antiquis Ma-
 neriorum membranis, significabat, at Nona horo-
 logi-

logiorum supremam antiquissimis temporibus, de sole jam occidente denotabat (vid. Hofm. lexic. in voce Nona); pari modo etiam apud nos diversas à tertia pomeridiana horas significare potuit. De voce Dagmal suffragatur Gudmundus Andreas in suo lexico, per quam non ex recepto usu horam nonam, sed octavam antemeridianam intelligit, quod apprimè cum descensu solis ad quartam pomeridianam convenit; nec dubito, quin aliquam auctoritatem secutus hæc scripserit; unde verò habuerit, mihi nondum liquet: quicquid sit, laudati codicis explicatio invictam auctoritatem sibi vendicat, quæ vocem Eykt per quartam horam interpretatur, siue illa cum voce Non siue minùs coincidat. Ego, ut dixi singula ingeniosi lectoris iudicio examinanda committo, atq; inprimis perpendendum, an ab hora tertia, id est Non, præces ad horam quartam publicæ celebratæ, inde à quarta, eykt, feriæ captæ fuerint, quò posito, singula subsistunt; terramque, quæ hodie Terre Neuve, siue Nova Terra, aut adiacens ei continens in ambitu Canadæ ad imperium Gallorum redacta est, veterem Vinlandiam agnoscimus; si verò situs locorum, qui hic describitur, accuratius cum habitu terrarum illarum conferatur, ab iis, qui eas vel incolunt, vel ex professo lustrant, non dubito, quin omnia planius intelligantur.

Lin.
adde: 1
ces, ar
ex sing
secum d
tæ moli

Post 1
lis histor
Mersbur
mo exsta

Lin. 6.
psi, com
glæ seu F
prete Jo
1697. im
ad Cap. 1
autentico
SStæ. Tr
emplar

Pag. 8.

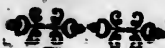
Lin. ante penult. post vocem replevit adde : Erant ibi agri tritici sponte feraces, arboresque quas Mausur appellant, ex singulis quædam domum, deferenda secum desumserunt, lignaque aliquot tantæ molis, ut struendo ædificio sufficerent.

Pag. 46.

Post lin. primam hæc legantur. Similis historia apud Dithmarum Episcopum Mersburgensem chronicorum libro septimo exstat.

Pag. 69.

Lin. 6. hæc adde. Postquam hæc scripsi, communicata mecum est Heimskringla seu Historia Regum Septentr. interprete Joh. Peringskiold, Stockholmiae 1697. impressa, reperioque à Cap. 103. ad Cap. 115. quæ in neutro exemplari autentico Kringla aut Jöfraskinna, ædis SSStæ. Trinitatis reperiuntur, sive ex exemplaribus Historiæ Olafi Triggvini sive aliunde desumpta,

G 5

IN.

Pag.

I N D E X

Rerum memorabilium,

A.

Albania sive alborum Regio, pag. 63.
Est Irlandia magna, pag. 69. conf.
Præfat.

Americæ primus inventor quis fuerit
vid. Præfat.

Author in Islandiam ad Brynjolfum Sve-
nonium missus, & quare? vid. Add.

B.

Biarnius Herjolfinus occasionem inven-
tæ Vinlandiæ dedit, 3.

Biarneya insula, p. 50.

Biørno Breydvikensium athleta, p. 75.
conf. anteced.

Bremensis (Adami) de Vinlandiâ relatio
castigata, P. 66. seqq.

Brynjolfi Svenonii laus, vid. Add. ad eum
author missus ibid.

C.

Centuria apud antiquos septentrionale
quanta, p. 50.

Columbus (Christoph.) vid. Præf.

D. Dag

Dagma

Add

Diei na

Dies in

Eikt qv

Eikt &

Eiricus

Eiricus

landia

Fidei se

Fortuna

Frisland

subjec

dum M

Frodare

German

Gudlaug

terram

mi lib

Gunnlaug

cus. 6

D.

Dagmal quæ diei hora apud Islandos vid.
Add.

Diei naturalis partitio apud Islandos ibid.
Dies in Vinlandia quanti. ibid.

E.

Eikt quid sit. vid. Add.

Eikt & Non an Synonyma. ibid.

Eiricus Rufus moritur. 14.

Eiricus Grönlandiæ Episcopus in Vin-
landiam profectus. 71.

F.

Fidei servatæ rarum exemplum. 64.

Fortunatus (Leifus) vid. Leifus.

Frislandia an extiterit unquam Norvagis
subjecta. vid. Præfat. ejus urbes secun-
dum Mercatorem. ibid.

Frodarensia prodigia maxima 84. seqq.

G.

Germani olim australes dicti. 4.

Gudlaugus Gunnlaugi filius in ignotam
terram propulsus. 72. ope senis anony-
mi liberatus. 74.

Gunnlaugus Monachus scriptor Histori-
cus. 65.

H. Han-

H.

Haukus Nomophilax 64. ejus genus à Karla
efnio deductum. Pag. 65.

Helgius & Fimbogius Vinlandiam petunt. 23.

Hellulandia inventa. 5.

Herjulfus Herjulfnesiæ Eponymus. 1.

Horæ Canonice apud Islandos quænam. vid.
Add.

Hvitramanna land. v. Albania.

Hyeins in Vinlandia quanta. vid. Add.

I.

Jon Episcopus Saxonicus in Vinlandiâ Christi-
anissimum propagans morte mulcatur. 71.

Irlandia magna seu Albania. 69.

Irlandia duplex. ibid.

Islandorum partitio diei naturalis. vid. Add.
eorundem horæ canonicæ. ibid.

K.

Karlsefnii in Vinlandiam profectio. 18. cum
Skrælingis mercatura. 20. in Islandiam redi-
tus 28. Progenies. 29. conf. 63. iterata in
Skrælingos profectio. 54. cum iis commercia
56. Bellum. 57.

Kialarnes. 11. 50.

Krossanes. 3.

Kristinnretr, antiquissimum Islandorum jus Ec-
clesiasticum, citatur & explicatur. vid. Add.

L.

Leifus de Brattahlide. 4. Hellulandiam & Mark-
lan-

landian

ejus in

fum Tr

invenit

onem f

Leges Nor

lebrand

Maufr lign

Marklandi

Non Island

sint syno

Nova terra

Nova Fran

Otta Island

Peringskiol

gum septe

ix Grönlan

rodigia. 17.

rodigia Fro

leid, balæna

issimal quid

udbeckius (

Præfat.

us à Karla

tunt, 23.

nam, vid.

dd.

diā Christi.
tur. 71.

vid, Add.

18. cum
diam redi-
iterata in
ommercia

m jus Ec-
l. Add.

& Mark-
lan-

landiam invenit, 5. Fortunatus dictus 9.
ejus in Hæbudas & inde in Norvagian ad Ola-
fum Tryggvinum profectio 30. Vinlandiam
invenit, 6. In Grönlandia Christianam religi-
onem feliciter propagat. 33.

Leges Norvegorum & Islandorum prisca de ce-
lebrando Sabbato, vid. Add.

M.

Maufr ligni genus præciosum, 28. 32.

Marklandia inventa. 5.

N.

Non Islandis quid! vid. Add. an Non & Eikt
sint synonyma, ibid.

Nova terra, vid. Præf. & Add.

Nova Francia, ibid.

O.

Otta Islandis quid, vid. Add.

P.

Peringskioldi (Joh.) versio Svedica historię Re-
gum septentrionalium vid. Præf. & Add.

ix Grönlandorum qvalis, 63. 70.

rodigia, 17. 43. seq. 79. 83.

rodigia Frodarensia maxima, 84. seq.

R.

leid, balænarum maxima, 19.

lismal quid, vid. Add.

udbeckius (Olaus) de dissensu scriptorum, vid.
Præfat.

S. Scia.

S.

Sciatericis destituebantur antiqui. Add.
Skrælingi, Passim, illorum & Samogedarum mo-
res & ingenia similia vid. Præf. habitus corpo-
ris 55. cum Karlsefnio commercia, 20. 56.
iis à Karlsefnio clades illata, 57.

Skrælingorum Reges duo, 62.

Straumseya insula, 51.

T.

Torbiörni Vivillici genus & educatio, p. 35.

Thorbiörgis sagæ habitus & artes veneficæ. 37.

Thorgunna fœmina Hæbudensis, 77. seq. ejus
mirabiles exsequiæ, 83.

Thorhallus Venator 49. ejus idololatria 52. in
Hiberniam propulsus ibi cum suis morte
mulctatur, 54.

Thorsteinus Eirici Ruffi filius 14. ejus laboriosum
& irritum ad Vinlandiam iter 15. mors, 16.
eo mortuô prodigium. 17.

Thorsteini alterius Eirici Ruffi filii in investi-
ganda Vinlandiâ irritus conatus 33. seq. in-
ter ejus nautas contagio exorta 43. ejus mors
prodigiosa, 44.

Thorsteinus Niger 15. seq.

Thorvalldus de Brattahlide Vinlandiam peti-
it. eam lustrat. seqq. ejus cum Skrælingi
conflictus 13. cædes, ibid.

Thorvalldus Eiricius ab unipede occisus, 61.

Tyker Germanus, 4.

V. Vin

Add.
gedarum mo-
abitus corpo-
cia, 20. 56.

V.

Finlandia inventa, pag. 5. ejus descriptio 6. seq.
& 11. fertilitas ex vitibus & uvis 8. Vinlan-
dia Christianâ religione imbuitur, 14.

Z.

eni fratres Veneti an primi Americae invento-
res, vid Praefat.

io, p. 35:
eneficæ. 37.
77. seq. ejus

EMENDANDA.

latia 52. in
suis morte
laboriosum
mors, 16

i in investi
33. seq. in
ejus mors

ndiam peti
n Skrälingi

cifus, 61.

V. Vin

Pag. 13. lin. 7. lege effuse. Pag. 16. lin. 17. lege
cum. P. 19. l. 18. ad 24. expungantur quæ pa-
renthesi inclusa sunt. P. 20. l. 19. pro sæpe le-
sepe. P. 22. l. 3. lege: quoque inusitatus ingra-
illorum &c. ibid. l. 10. lege commilitonis. l. 11.
ge exanimavit. P. 25. l. 15. lege capacioris. P. 28.
14. & 15. lege *Wasshoderbaum*. P. 31. l. 21. le-
Eyrbiggia. P. 34. l. 10 lege qvo. P. 38. l. 4.
ge vitreis. ibid. l. 22. lege villosas. P. 41. l. 9.
ge quæ sita. ibid. l. 21. & 22. lege omni. P. 43.
6. expungatur ultima linæ syllaba. ibid. l. 13.
14. lege: Sigridis, concomitante uxore Thor-
eini Eiricii. Pag. 45. l. 16. cationibus. P. 46.
9. lege lustralem. P. 49. l. 15. lege Thorval-
us. P. 50. l. 11. lege latæ ibid. l. 19. post vocem
Marklandiæ punctum adde. P. 51. l. 23. lege
natum. P. 53. l. 11. lege diffidiis. P. 56. l. 8.
ox pannus commate notetur. P. 57. l. 24. lege
accu-

accurrentes. P. 62. l. 15. lege Skrælingorum. lin.
20. lege lingvam. P. 63. l. 18. lege forte. l. 19.
lege: ullo status respectu. P. 65. l. 21. lege
Thordis. P. 68. l. 18. & 19. lege promontorium.
ibid. l. 11. lege inde. P. 69. l. 11. pro tridui lege
sex dierum. ib. l. 15. leg: pronepotem. ibid. l. 12.
post vocem determinetur adde propeque Vin-
landiam eam constituunt. P. 72. l. 1. lege unâ
voce Flatnesi. l. 6. post vocem filium adde
cum fociis. P. 77. l. 22. lege.
pretiosis.

